

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
TEKNIIKAN JA LIIKENTEEN ALA

KUOPION KAUPPATORIN ETELÄPÄÄN KATTAMIS- SUUNNITELMA

TEKIJÄ: Janne Taskinen

Koulutusala Tekniikan ja liikenteen ala	
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Rakennusarkkitehtuurin tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä(t) Janne Taskinen	
Työn nimi Kuopion kauppatorin eteläpään kattamissuunnitelma	
Päiväys 30.05.2019	Sivumäärä/Liitteet 56/13
Ohjaaja(t) Yliopettaja Janne Repo Lehtori Ilkka Paajanen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhistys Ry	Tilaaajan edustaja(t) Toiminnanjohtaja Tilla Martikainen
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli laatia luonnostasoinen ja visuaalinen kehittämissuunnitelma Kuopion kauppatorin eteläpään osittaisesta kattamisesta. Opinnäytetyön tilaajana toimi Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhistys Ry, jonka tehtäviin kuuluvat muun muassa kauppa- ja satamatorien aluevuokrien hallinnointi ja toritahtumien järjestäminen. Lisäksi yhdistys ottaa kantaa ja tekee aloitteita keskustan parantamiseksi sekä kehittää keskustaa yhteistyössä eri osapuolten kanssa. Opinnäytetyössä tavoitteena oli kehittää ratkaisuja myyntikauden pidentämiseksi ja perustella suunnitelmien tuoma lisäarvo sekä torimyyjien että torilla vierailevien ihmisten kannalta. Työn on tarkoitus toimia keskustelun pohjana, ja yhtenä esimerkkinä pohdittaessa torin mahdollisia toiminnallisia parannuksia ja lisärakentamista.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu teoria- ja suunnitteluosioista. Ensin opinnäytetyössä käsiteltiin suunnittelua määrittävät tekijät, kuten asemakaavamääräykset ja siihen liittyvä rakentamistapaohje. Lisäksi perehdyttiin julkaisuihin Kuopion arkkitehtuuripoliittinen ohjelma sekä Kuopion kulttuuriympäristö, strategia ja hoito-ohjeet. Viihtyisyysnäkökulmaan otettiin kantaa käyttäen hyväksi aiemmin tehtyä opinnäytetyötä, Kuopion kauppatorin kehittäminen asiakasnäkökulmasta. Työhön haettiin toiminnallisia näkökulmia vierailulla Hakaniemen kauppahallin väistötiloihin, josta on olemassa hyviä kokemuksia sekä myyjien että asiakkaiden näkökulmasta. Lisäksi tilaajaorganisaatiolle laadittiin referenssiesitys, jossa esiteltiin erilaisia katettuja julkisia tiloja ja paviljonkeja eri puolilta maailmaa. Suunnitteluosiossa torille suunniteltiin lähtötietojen ja käytyjen keskusteluiden pohjalta kaksi erilaista vaihtoehtoa, kevyt ja avoimempi katos sekä umpinaisempi hallimainen paviljonkirakennus. Suunnitelmia kehitettiin työn edetessä ohjauspalaverissa.</p> <p>Lopullinen kehittämissuunnitelma sisältää luonnostasoisia arkkitehtipiirustuksia ja havainnekuvia molemmista suunnitelluista vaihtoehtoista. Piirustuksia täydentämään tehtiin havainnollinen virtuaalimalli, jossa pääsee liikkumaan vapaasti suunnitellussa ympäristössä tarvittaessa myös virtuaalilasien välityksellä. Työ esittää havainnollisesti vaihtoehtoja siitä, kuinka torirakentamisella saataisiin lisättyä torin toiminnallisuutta. Katetut toritilat ovat perusteltuja, koska Suomen sää ja vuodenaajat lyhentävät torin viihtyisää käyttöaika huomattavasti. Tilaaja saa tästä opinnäytetyöstä ideoita ja perusteluja torin lisärakentamiseen sekä viihtyisyyden ja toiminnallisuuden parantamiseen liittyviin keskusteluihin ja aloitteiden tekemiseen.</p>	
Avainsanat Kauppatori, Kuopio, arkkitehtuuri, Kuopion keskus, torikeskusta, täydennysrakentaminen	

Field of Study Technology, Communication and Transport			
Degree Programme Degree Programme in Construction Architecture			
Author(s) Janne Taskinen			
Title of Thesis Plan for Canopying the Southern End of the Market Place in Kuopio			
Date	30 May 2019	Pages/Appendices	56/13
Supervisor(s) Mr Janne Repo Principal Lecturer Mr Ilkka Paajanen Senior Lecturer			
Client Organisation /Partners Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhdistys Ry (Association for Developing the city center in Kuopio) Ms Tilla Martikainen Executive Director			
Abstract <p>The objective of this final project was to make the visual development plan on a draft level for the partly canopied southern end of the market square in Kuopio. The project was commissioned by Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhdistys Ry (Association for Developing the City Center in Kuopio). The purpose was to study alternative solutions to make the selling season last longer and to validate an added value these solutions offer for both sellers and people who visit the market square. This thesis is to be a basis for conversation when it comes to developing the market square.</p> <p>This thesis consists of a theoretical and a designing part. First, the regulations defining the design work, such as zoning regulations, APOLI, and cultural environment strategy and maintenance instructions were studied. The point of view of an attractive environment was taken into account when working on this project. A final project made earlier concerning the pleasant environment of the market place in Kuopio was used as source of information. When observing the functional point of view, an excursion to Hakaniemi Temporary Market Hall was made. The reference presentation of divergent pavilions and canopied public spaces around the world was given to the client. Two different options of buildings were planned according to source information and the designs were updated in tutor meetings.</p> <p>The final development plan consists of draft level architectural drawings and architectural visualization material of both design options. Walkthrough virtual reality model enabling one to observe designed models by virtual reality glasses was created to support a drawings. This thesis illustratively presents options to enhance the market square by complementary building and provides ideas and justifications for improving of attractiveness and functionality. Due to weather conditions in Finland, canopied spaces are a reasonable option to continue the using period of the market square.</p>			
Keywords Market place, Kuopio, architecture, complementary building			

ESIPUHE

Tämä kauppatorin eteläpään osittaista kattamista käsittelevä opinnäytetyö on tehty Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhistys Ry:lle, jota haluan kiittää mielenkiintoisesta toimeksiannosta torikeskustan kehittämiseksi. Kiitän myös yliopettaja Janne Repoa sekä lehtori Ilkka Paajasta opinnäytetyön ohjaamisesta ja uusista näkökulmista. Vuorovaikutuksesta työn edetessä kiitän Tommi Aaltoa, joka käsitteli edellisenä vuonna opinnäytetyössään torin länsilaidan kehittämistä. Työn aihe oli motivoiva ja sen lopputuloksena syntyneet suunnitelmat herättävät tarkoituksenmukaisesti keskustelua sekä puolesta että vastaan, joten työn päämäärä saavutettiin.

Kuopiossa 30.5.2019, päivitetty 30.5.2019

Janne Taskinen

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	KUOPION TORI	7
2.1	Yleistä Kuopion torista	7
2.2	Kuopion torin historia	7
2.3	Tori nykyään	10
3	SUUNNITTELUN TAUSTOITUS	12
3.1	Toimeksiantaja	12
3.2	Työn rajaus	12
3.3	Asemakaava	14
3.4	APOLI	15
3.5	Kuopion kulttuuriympäristö, strategia ja hoito-ohjeet.....	16
3.5.1	Kauppatori	17
3.6	Kuopion kauppatorin kehittäminen asiakasnäkökulmasta	17
3.7	Katetut kaupunkitilat	18
3.8	Hakaniemen kauppahallin väistötilat	33
3.9	Lähtöaineistojen yhteenveto.....	35
4	SUUNNITTELU	36
4.1	Suunnitteluprosessin aloitus	36
4.2	Torin mallinnus	37
4.3	Rakennussuunnittelu	38
4.3.1	Yleistä suunnittelusta	38
4.3.2	Paviljongin toiminnot.....	40
4.3.3	Katoksen toiminnot	42
4.3.4	Paviljongin arkkitehtuuri	43
4.3.5	Paviljongin materiaalit	44
4.3.6	Katoksen materiaalit ja arkkitehtuuri	45
4.3.7	Luonnosesitys.....	46
4.3.8	Paviljongin suunnitelman tarkennus	46
4.3.9	Katoksen suunnitelman tarkennus.....	47
5	VISUALISOINTI	49
6	YHTEENVETO.....	51

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tavoitteena on laatia luonnostasoinen kehittämissuunnitelma Kuopion kauppatorin eteläpään osittaisesta kattamisesta. Kiinteisiin rakenteisiin tiloja luomalla saadaan monipuolistettua ja lisättyä torin myyntipaikkoja sekä pidennettyä myyntikautta kylmille ja pimeille vuorokauden- ja vuodenajoille. Toimeksiantajana opinnäytetyössä on Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhistys Ry ja toiminnanjohtaja Tilla Martikainen, joka esitteli opinnäytetyön aiheen. Kiinnostukseni kauppatorin kehittämisestä syntyi aiemmasta Tori 2.0 opiskelijaprojektista, jossa tutkittiin torirakentamisen mahdollisuuksia.

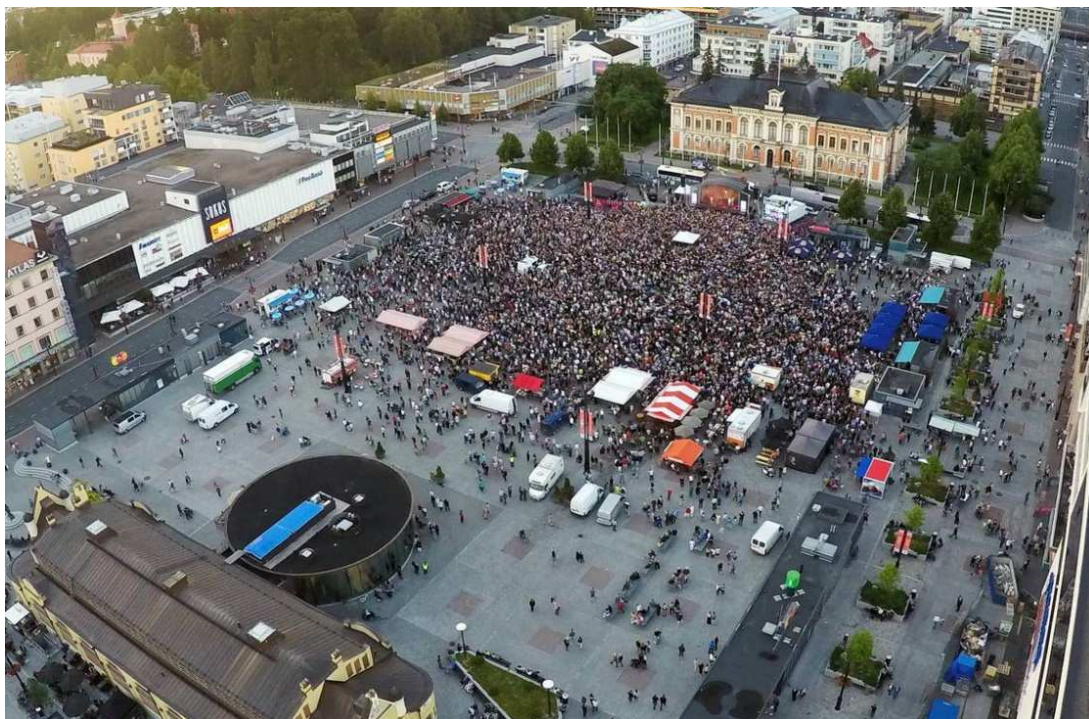
Työ aloitetaan tutkimalla erilaisia referenssikohteita katetuista kaupunkitiloista ja yhteenvedon pohjalta käytyä keskustelua käytetään suunnittelun lähtötietomateriaalina. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös kaavamääräykset, torin historia, sen arvokas kulttuurihistoriallinen asema, rakennusympäristö, viihtyisyys ja toiminnallisuus. Toriympäristön kehitystyön ollessa aktiivista toiminnallinen muuntuvuus on tärkeää. Kokonaisuuden tulee luoda lisäarvoa palvelemalla torimyyjiä ja asiakkaita sekä houkuttaa torille lisää ihmisiä. Torin kehittämisestä asiakasnäkökulmasta on tehty vuonna 2017 opinnäytetyö, jota myös käytetään lähtötietona.

Suunnittelu tehdään tietomallintamalla Autodesk Revit 2019-ohjelmistolla, josta saadaan tuotettua tarvittavat piirustukset ja visualisointia varten tarvittava 3D-geometria. Lopputulos esitetään havainnollisten piirustusten ja visualisointimateriaalin avulla. Visualisoinnissa pyritään käyttämään perinteisten havainnekuvien lisäksi myös virtuaalimallia. Työn tarkoitus on toimia ajatusten ja keskustelun herättäjänä sekä tilaajan apuna torin kehittämiseen liittyvissä keskusteluissa. Uusien näkökulmien esittäminen torin elinvoimaisuuden kehittämiseksi toivottavaa, koska mitä laajempi materiaali on käytettävissä, sitä todennäköisemmin esiin nousee käyttökelpoisia ideoita. Päämäärän saavuttamiseksi työlle ei asetettu tilaajan toimesta rajoitteita arkkitehtisuunnitteluun.

2 KUOPION TORI

2.1 Yleistä Kuopion torista

Kuopion tori (kuva 1) on kuuluisa ja suosittu kaupp- ja tapahtumapaikka Kuopion ruutukaavan sydämessä. Se on kaupunkikuvallisesti ja asemakaavallisesti merkittävässä asemassa rakentamattomana ja istuttamattomana torina ja aukiona, jolle sijainti kaupungintalon vieressä antaa myös merkityksen paraatitorina. Mielikuvissa Kuopio yhdistetään usein juuri Kauppatoriin, jolla on vahva asema myös yhteisöllisyyttä luovana julkisena kaupunkitilana, joka mahdollistaa kaupunkilaisten kokoontumisen ja yhteisen ajanvieton. Kuopiossa vieraillessa näkee todennäköisesti myös torin, koska liikenteen pääväylät johtavat kaupungin sydämeen. Tapahtumista suurimpia ovat Tammimarkkinat, Kesäkauden avajaiset, Kuopio Tanssii ja Soi, Kansainväliset suurmarkkinat, Elonkorjuujuhlat, Syysmarkkinat ja Joulukauden avajaiset, joiden lisäksi järjestetään useita pienempiä tapahtumia. Kuopion kaupungintalo, Kuopion Osuuspankki, Kauppakeskus Sektori ja Anttilan tavaratalo, Kuopion Lyseon lukio, Kauppakeskus Aapeli, Tavaratalo Carlson, Kuopion Sokos ja Hallman-yhtiön liiketalo muodostavat torin rakennetun ympäristön. (Rieki 2005, 127; Kuopion tori 2017.)

Kuva 1. Kuopion tori (Leskinen 2015)

2.2 Kuopion torin historia

Kuopion kaupungin alkuperäinen perustamisvuosi on 1653, jolloin syntyi Pietari Brahen Kuopio jo ennestään kauppapaikkana tunnettuun kirkonkylään. Ruotsi-Suomen kuningas Kustaa III:n kaupungin perustamiskirjeessä 4.3.1782 säädettiin kaupungin tarkoitukseksi edistää kaupankäyntiä, minkä

lisäksi Kuopion elinkeinojen tuli perustua maatalouden sijaan käsitöihin, tehtaisiin ja kauppaan. Silloisten säädösten mukaan maalaiset saivat harjoittaa kaupankäyntiä vain toreilla ja satamissa, jolloin edellytykset torikaupalle olivat syntyneet. Kaupankäynnin keskittämiseksi alettiin järjestää säännöllisesti markkinoita, joihin saavuttiin myymään ja ostamaan tuotteita ympäri Suomea. Maanmittari

Pehr Kjellmanin asemakaavassa vuodelta 1775 tori sijaitsi nykyisen Snellmanin puiston paikalla. Siitä syntyi ensimmäinen virallinen tori vuonna 1776, kun markkinoiden asettamien vaatimusten vuoksi tarvittiin virallinen torialue. Vuonna 1788 se nimettiin Kustaantoriksi.

(Riekki 2005, 127; kuopiontori.fi 2017; kuopio.fi.)

Tori on sijainnut nykyisellä Anders Rösdtetin kartassa osoitetulla paikallaan vuodesta 1818 ja torikauppa siirtyi sinne Kustaantorilta vuonna 1856. Tori on tunnettu nykyisellä nimellä vuodesta 1918 lähtien, jota ennen se on tunnettu Hevostorina ja merkitty karttoihin Kimnaasitorina, Markkinatorina ja Uutena Torina. Ruutukaavassa on mielenkiintoinen diagonaalisten rakentamattomien kaupunkitilojen sarja (kuva 2), jonka muodostavat Piispanpuisto, Snellmanipuisto, Kauppatori ja Sankari-
puisto. Myös kulku torilla on tapahtunut alun perin diagonaaleja linjoja myöten. Kuvassa 3 on näkymä vuoden 1930 tammimarkkinoilta torin luoteiskulmasta kaakkoon. Valkeat katokset korostavat kulkuväyliä, jotka risteävät torin keskellä. Kuva 4 on puolestaan otettu vuoden 1969 tammimarkkinoilta, jolloin kulkuväylät ovat vieläkin johtaneet vinottain torin läpi. (Riekki 2005, 127.)

Kuva 2. Diagonaalit aukiot (muokattu lähteestä earth.google.com)

KUVA 21. Tammikuun markkinat 1930, jolloin maa oli vielä sula ja järvet jäättömät

Kuva 3. Diagonaali kulkuväylä vuoden 1930 tammimarkkinoilta (Kuopion kulttuurihistoriallinen museo)

Kuva 4. Kulkuväylä vuoden 1969 tammimarkkinoilla (Räsänen 1969)

Aiemmin kiveämättömän torin päällystäminen kiveyksellä aloitettiin vuonna 1914. Alkuperäisen kiveyksen uusimisen yhteydessä vuosina 1948–1953 torikiveys sommiteltiin muodostamaan 10x10 metrin ruutuja. Kiveyksen muodostamat diagonaalit kulkulinjat poistuivat torikuvasta 1990-luvun

alussa rakennetun pysäköintilaitoksen rakentamiseen myötä. Toria muokattiin vuonna 1990 järjestetyn torialueen ja pysäköintilaitoksen arkkitehtikilpailun voittajatyön *Mansikoita ja uusia perunoita* mukaisesti. Ehdotuksen muutokset toimeenpantiin pois lukien siinä esitetyt purjekankaiset katokset, joiden oli tarkoitus jatkaa myyntipöytien kangaskatosten perinnettä. Rakennustöiden yhteydessä aiemmin torin pitkille sivuille istutetut puistolehmut poistettiin ja jäljelle jäivät torin etelä- ja pohjoispäätyjen puurivistöt. Torin suuri koko selittyy sillä, että se on muodostunut rakentamatta jääneelle korttelialueelle, joka kuuluu suorakulmaiseen korttelivyohtykkeeseen. Korttelin pituus on noin 30 metriä pidempi kuin neliön muotoisten ruutukaavaalueen kortteleiden. Torialueen avaruutta selittää pitkään perinteeseen pohjautuva ajatus, jossa on pyrkimyksenä pitää torin keskialue rakentamattomana. Rakennelmat ja monumentit on sijoitettu sivummalle. Kuopion torilla esimerkkinä toimivat Veljmies- ja Siskotyttö-patsaat, jotka on sijoitettu kauppahallin päätyihin torin nurkkiin. (Riekkä 2005, 132–134.)

2.3 Tori nykyään

Vuonna 2014 valmistuneen toriremontin yhteydessä torin alla sijaitsevaa pysäköintialuetta laajennettiin käsittämään yhteensä 1200 asiakaspaikkaa (kuva 5). Torin alle rakennettiin kauppakäytävä, jossa on liiketiloja ja jota myöten on mahdollista liikkua säältä suojassa torin alitse itä-länsi-suunnassa. Kauppahallin julkisivu uusittiin ja puretun kalahallin tilalle rakennettiin lasipaviljonki. Samalla rakennettiin istutusaltaita ja istumapaikkojen määrää kasvatettiin. Polkupyörällä liikkujat on myös huomioitu entistä paremmin ja pyöräparkkeja on lisätty. Kauppakadun ja torin jalankulkuväylät varustettiin sulanapitojärjestelmällä, mikä helpottaa jalankulkua talviaikaan. Valaistuksen parantaminen on parantanut viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Keskustan aluetta on kehitetty muutenkin vastaamaan Kuopion keskusta-alueen liikenteen yleissuunnitelmaa vuodelta 2008 muuttamalla kulkuväyliä kevyen liikenteen käyttöön. Ruutukaavakeskustasta on muodostumassa kävelykaupunki. Toritapahtumia on monipuolistettu ja torilla järjestetään kaupunkilaisten yhteisöllisyyttä vahvistavia tapahtumia, kuten Kalpan pelien esitys torilla ja kuopiolaisten menestystä maailmalla juhlistavia tapahtumia. Tällaiset tapahtumat korostavat torin asemaa yhteisöllisyyden vahvistajana. Lapsiperheiden viihtyvyyttä lisäämään rakennettiin vuonna 2018 torin itälaidalle leikkipaikka. (APOLI, 40; kuopiontori.fi.)

Kuva 5. Toriremonttia (kuopiontori.fi)

3 SUUNNITTELUN TAUSTOITUS

3.1 Toimeksiantaja

Opinnäytetyön tilaajana toimii Kuopion keskustakehitys ry, joka on *"sitoutumaton ja riippumaton yleishyödyllinen yhdistys, jonka tavoitteena on lisätä Kuopion kaupunkikeskustan saavutettavuutta, vetovoimaa ja elinvoimaisuutta yhdessä keskustan asukkaiden, yritysten, kiinteistönomistajien, kaupungin sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa."* Yhdistys on jatkanut vuonna 1995 perustetun Keskustan kehittämisryhmän työtä ja vuonna 2019 käynnistyy yhdistyksen toiminnan kahdeskymmenes vuosi. Toiminnanjohtaja vastaa yhdistyksen operatiivisesta toiminnasta, jonka lisäksi toimintaa seuraa ja ohjaa yhdistyksen hallitus sekä neuvottelukunta, joka koostuu yhdistyksen jäsenistä, yhteistyökumppaneista ja kaupungin edustajista. Hallituksen kokouksien lisäksi järjestetään neuvottelukunnan kokouksia, vuosikokoukset syksyisin ja keväisin sekä kerran vuodessa kiinteistöiltapäivä. (kuopiontori.fi.)

Yhdistys pyrkii strategiansa ja tavoitteidensa mukaisesti parantamaan keskustan elinvoimaisuutta sekä lisäämään Kuopion kaupunkikeskustan vetovoimaa, houkuttelevuutta ja saavutettavuutta. Kehittämistyö vaatii toimivan yhteistyön elinkeinoelämän, kaupungin ja sidosryhmien välillä, mikä mahdollistaa eri toimijoiden intressien yhteensovittamisen ja asioiden kulkuun vaikuttamisen. Toimintaan kuuluu kannanotto ja aloitteellisuus, toiminta kehittämiskohteiden yhteistyö- ja asiantuntijaverkoissa sekä työryhmissä. Esimerkkinä keskustelu keskustan liikkeiden aukioloajoista ja toritoiminnan kehittäminen. Muita yhdistyksen tehtäviä ovat toritapahtumien ja yhteistyömarkkinointikampanjojen organisointi, asiakasraatitoiminnan vetäminen yhdessä Kuopion sekä kauppatorin ja satamatorin aluevuokraus ja toritoiminnan järjestäminen. Yhdistys ylläpitää www.kuopiontori.fi-yhteismarkkinointisivustoa, jolla saadaan luotua vaikuttava ja kustannustehokas markkinointi keskustan alueelle. (kuopiontori.fi.)

3.2 Työn rajaus

Aloituspalaverissa keskusteltiin toimeksiantajan kanssa torin ongelmista ja esiin nousi torin nykyisen itä-länsi-suuntaisen myyntikäytävän eteläpuolisen alueen toiminnallisuus. Torin sivuilla olevien kiinteiden porrashuoneiden väliin jäävät vihreällä värillä korostetut alueet (kuva 6) ovat vähemmän halettuja myyntipaikkoja, koska ne eivät sijaitse kulkuväylän varrella ja ne jäävät pääkäytävän myyntipisteiden taakse. Päätettiin että työssä keskitytään näiden alueiden kehittämiseen. Opinnäytetyö toteutetaan kehittämistyönä, joka perustuu tilaajan toiveisiin, lähtöaineistoista saataviin tietoihin ja opinnäytetyön tekijän näkemykseen. Lähtöaineistoja työlle ovat torin kehittämisestä tehtyjen tutkimusten tulokset, torin historiasta ja kulttuurihistoriallisesta asemasta kertovat julkaisut, Kuopion ark-

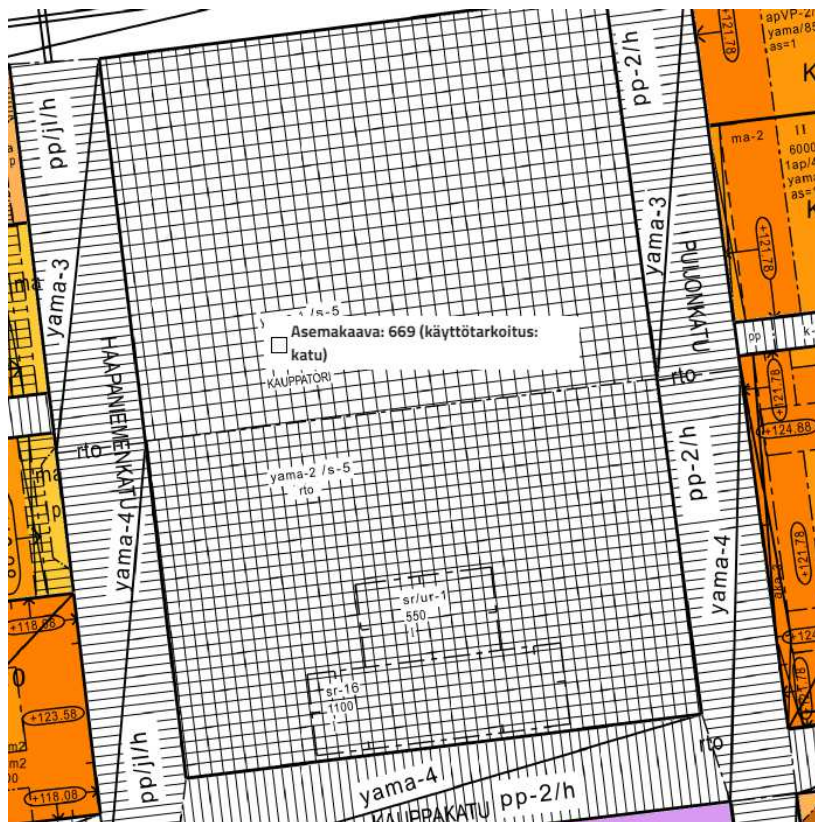
kitehuuripoliittinen ohjelma APOLI, Kuopion kulttuuriympäristö strategia ja hoito-ohjeet, kaavamääräykset, rakentamistapaohje ja toimeksiantajalta saadut ajantasaiset lähtötiedot sekä toiveet. Työ aloitetaan esittelemällä maailmalla tehtyjä katettuja kaupunkirakenteita infra-iltapäivässä tilaajaorganisaatiolle. Tilaisuudessa kerätään mielipiteitä ja ajatuksia ohjaamaan suunnittelutyötä.

Kuva 6. Toritoiminnot (Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhdistys Ry)

3.3 Asemakaava

Torin on määrittelty asemakaavassa (kuva 7) käyttötarkoitukseltaan katualueeksi. Asemakaavan muutos torin eteläiseltä osalta on peräisin vuodelta 2006. Yama-2-merkinnän mukaisesti se on ”alueen osa, jolle saa rakentaa kolmeen kerrokseen maanalaisia, viereisten katualueiden alle ulottuvia pysäköintikerroksia, niin että maanpinnan korkeusasema pääosin säilyy. Alueelle saa rakentaa myös maanalaisia jalankulkuväyliä ja liiketiloja sekä niihin liittyviä muita tiloja, joita varten ei tarvitse rakentaa autopaikkoja ja jotka saavat ulottua viereisten katualueiden alle. Maantasosta lukien ensimmäiseen maanalaiseen kerrokseen tulee rakentaa itä-länsisuuntainen kauppakäytävä. Käytävään liittyvien tilojen tulee olla pääosiltaan liiketiloja. Alueelle saa sijoittaa asemakaavamerkinnällä osoitetun määrän autopaikkoja niiltä tonteilta, joiden autopaikkoja saa sijoittaa yleiseen pysäköintilaitokseen. Alueelle osoitettujen rakennusalojen ulkopuolelle saa rakentaa kioskeja ja muita alueen toimintaan liittyviä tiloja. Lisäksi merkintä S-5 täsmentää että se on ”Valtakunnallisesti arvokas torialue, jonka kulttuurihistoriallinen ja kaupunkirakennustaiteellinen arvo tulee muutostöissä ottaa huomioon.” (karttapalvelu.kuopio.fi.)

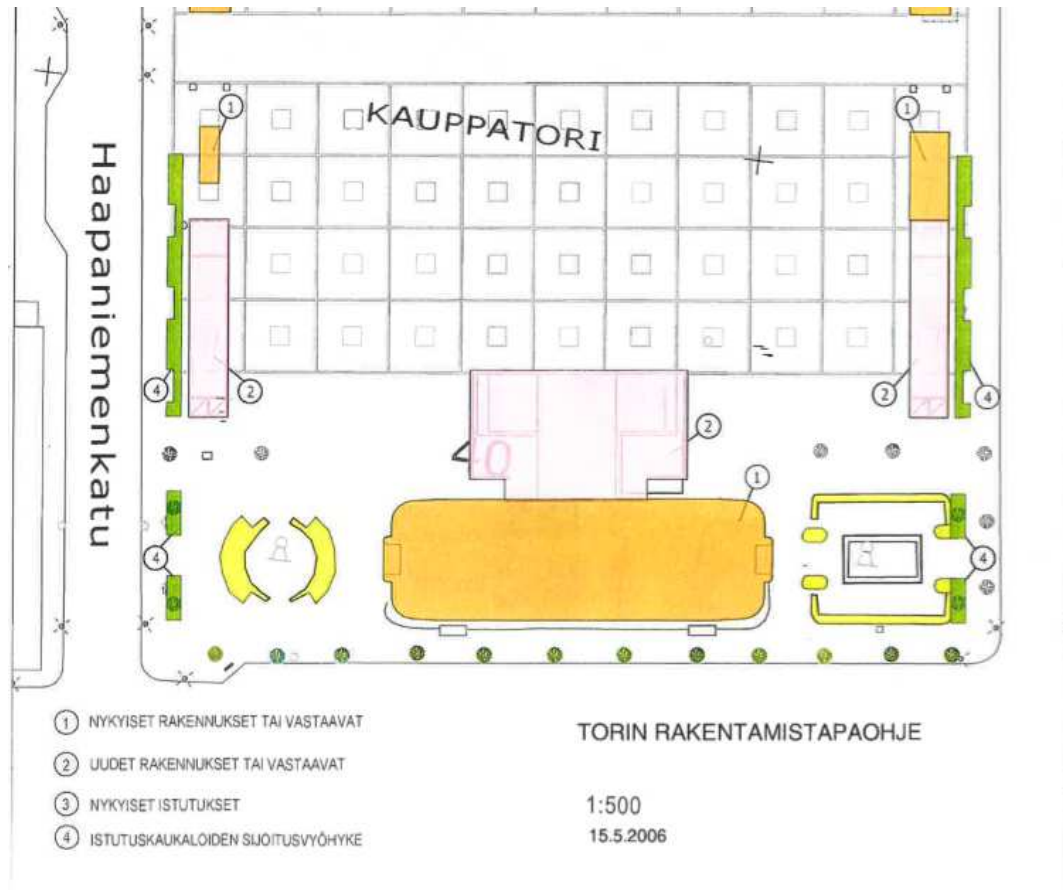

Kuva 7. Kuopion torin asemakaavakartta (karttapalvelu.kuopio.fi)

Maininta rto tarkoittaa, että alueelle on laadittu erillinen rakentamistapaohje, joka ohjaa suunnittelu-työtä. Ohjeessa on sekä kirjallinen selostusosa että kuvallinen periaatepiirustus (kuva 8) eri elementtien sijoittumisesta torille. Rakentamistapaohje ohjeistaa suunnittelijaa symmetrisyyteen torin poh-

jois–etelä–suuntaisen akselin molemmin puolin. Torialue on valtakunnallisesti arvokas, joten suunniteltavien rakennelmien tulee sulautua luontevasti toriympäristöön ja sitä ympäröiviin merkittäviin rakennuksiin. Ohje on laadittu vuonna 2006 osana suurempaa kaavamuutosta, joten periaatepiirustus ei ole kaikilta osin yhtenäinen nykytilanteeseen verrattuna.

(Torin rakentamistapaohje.)

Kuva 8. Torin rakentamistapaohje (Kuopion kaupunki)

3.4 APOLI

Kuopion arkkitehtuuripoliittinen ohjelma APOLI pohjautuu edeltävään ohjelmaan vuodelta 2017, valtioneusvoston arkkitehtuuripoliittiseen ohjelmaan vuodelta 1998 ja Itä-Suomen läänin ja muiden kaupunkien arkkitehtipoliittisiin ohjelmiin. Sen tarkoitus on tuoda esille kaupunkiympäristön tavoitteita ja antaa suosituksia niiden saavuttamiseksi. Ohjelma toimii tukena ja oppaana kaupunkiympäristön kehittämiseen ja rakennettuun ympäristöön liittyvässä päätöksenteossa ja toiminnassa. Se myös ilmentää kaupungin nykytilaa auttaen sen asukkaita ymmärtämään asuinympäristöään sekä toimii markkinointiaineistona. Ohjelman tavoitteena on ymmärtää ja edistää Kuopion vahvuutta, kaupunkimaiseman ja järviluonnon yhdistelmää sekä näiden vaatimia suunnitteluun ja yhteistyöhön liittyviä seikkoja. Se toimii myös jalankulku-, joukkoliikenne- ja autokaupungin sekä näiden yhdistelmien tunnistamisen apuvälineenä sekä laadukkaana kaupunkiympäristön edistäjänä ja apuna viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittämisessä. (APOLI, 9–10.)

Vaikka ympäröivien rakennusmassojen koko on kasvanut ajan saatossa, APOLIN mukaan ruutukaavan alueella on pyrittävä säilyttämään jalankulkukaupungin mittakaava. Jalankulkukaupunkia on elvytetty ja suuntaus halutaan pitää samansuuntaisena, mikä tulee ottaa huomioon torin rakenteiden suunnittelussa. Korkeita rakennuksia halutaan välttää ydinkeskustassa ja uudet rakennukset pyritään sovittamaan kortteleihin siten, että ne istuvat kaupunkikuvaan. Häiritsevä autoliikenteen melu on saatu poistettua, kun liikenne torin ympäristössä on vähentynyt ja autoliikenne ohjattu torin alle. Uusimman toriremontin myötä on lisätty istutuksia, kahviloita ja oleskelupaikkoja ja edellytykset viihtyisälle oleskelulle ovat parantuneet. Kauppahalli liittyy uusituilla rakenteillaan entistä tiiviimmin sekä pysöintilaitokseen että ympäröiviin liikekeskuksiin. Liikenteen ja pysäköinnin uudelleenjärjestelyjen ansiosta liikekeskustan tehokkuutta on saatu parannettua. (APOLI, 40.)

3.5 Kuopion kulttuuriympäristö, strategia ja hoito-ohjeet

Kuopion rakennusperinnön ja kulttuuriympäristöjen hoito-ohjelma julkaistiin vuonna 1995. Hoito-ohjelmassa ilmeni kuitenkin täydentämisen tarvetta. Ohjelma koettiin tärkeäksi kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta, joten sitä alettiin kehittää vuonna 2003. Rakennusinvestointiaineisto ilmeni puuttelliseksi ja vanhentuneeksi, jonka vuoksi pohjatietoinen tuli päivittää ja täydentää ajantaiseksi. Kulttuuriympäristön hoito-ohjelma päätettiin myös laajentaa kulttuuriympäristöstrategiaksi, joka antaa kulttuuriympäristöön liittyviä linjauksia kaupunkistrategian mukaisten suurempien linjausten pohjalta. Kulttuuriympäristöstrategiahanke sai rahoituspäätöksen ja se valmistui vuonna 2017. (KUOPION KULTTUURIYMPÄRISTÖ Strategia ja hoito-ohjeet, 4-5.)

Kuopion kaupungin tavoitteena on ottaa huomioon erilaiset kulttuuriympäristöt ja hyödyntää niiden positiivista voimaa, minkä pohjalta Kuopion kulttuuriympäristöstrategian visio on määritelty. Vision mukaan kuopiolaisten identiteetti ja viihtyminen vahvistuvat kulttuuriympäristöjä hoitamalla. Samalla edistetään matkailua ja positiivista kaupunki-imagoa. Visiota täsmentämään on puolestaan luotu strategiset päämäärät, joissa tuodaan esille eri toimijoiden välinen yhteistyö ja kulttuuriympäristön suunnitelmallinen hoito. Inventointiaineiston ajantasaisuudesta huolehditaan ja kulttuuriympäristöihin liittyvä aineisto on tarvittaessa helposti saatavilla. Strategian tavoitteena on Kuopion kulttuuriympäristökohteiden säilyttäminen, kehittäminen, hyödyntäminen ja arvostuksen lisääminen, joiden saavuttamisen tärkein edellytys on kaavoituksen yhteydessä tehtävät päätökset. Dokumenttiin on sisällytetty informaatiota kulttuuriympäristöistä ja niitä koskevia toimenpidesuosituksia, jotka opastavat esim. Rakennusten omistajia ja kaupunkia alueiden kehityksessä ja kaavoitustyössä. (KUOPION KULTTUURIYMPÄRISTÖ Strategia ja hoito-ohjeet, 5-6.)

3.5.1 Kauppatori

Kulttuuriympäristöstragiassa kaupungin keskeisimmällä paikalla sijaitsevaa toria luonnehditaan ympäristöineen valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi, joka muodostuu avoimen toritilan lisäksi rakennuksista, istutuksista ja muusta rakennetusta ympäristöstä. Sen mukaan torimiljöön ja sitä ympäröivät arvorakennukset tulee säilyttää ja mahdolliset rakennusten korotukset tulee kohdistaa torin länsipuoleisiin rakennuksiin. (KUOPION KULTTUURIYMPÄRISTÖ Strategia ja hoito-ohjeet, 21.)

Ongelmakohtina torin osalta mainitaan sinne rakennetut rakennelmat sekä torimiljöön huomiotta jättäminen mainoskylttien, -valojen ja osin ilmastointikoneistojen sijoittelussa. Jo valmistuneen alatorihankkeen uhkana pidetään yhtenäisen toritilan katoamista ja kalahallin purkamista. Lopulta kalahalli purettiin toriremontin yhteydessä ja tilalle rakennettiin pyöreä lasinen paviljonki, jossa toimii nykyään ravintola. Uudisrakentaminen ja miljöölle vieraat tilapäiset rakennelmat koetaan ongelmalliseksi. Uhkakuvista huolimatta lasipaviljongin rakentaminen on kokemusten mukaan (APOLI, 40) parantanut torin viihtyisyyttä ja käytettävyyttä. (KUOPION KULTTUURIYMPÄRISTÖ Strategia ja hoito-ohjeet, 21.)

Toimenpidesuosituksen mukaan toritilan käyttötarkoitus tulee säilyttää ja pitää toritila avovaisena sekä säilyttää perinteinen torikauppa. Mahdollinen rakennusten korotus tulee tehdä torin länsipuolissa kortteleissa ja torille sijoitettavien rakennelmien määrä tulisi pitää mahdollisimman vähäisenä. Erityisesti tulee ottaa huomioon torin pohjois- ja eteläpuolen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennuksen näkyminen torille. Mainoskylttejä- ja valoja sekä muita teknisiä laitteita tulee sijoitella harkiten. (KUOPION KULTTUURIYMPÄRISTÖ Strategia ja hoito-ohjeet, 21.)

3.6 Kuopion kauppatorin kehittäminen asiakasnäkökulmasta

Tässä luvussa käsitellään Theseuksessa julkaistua Sini–Tuulia Mustosen (2018) opinnäytetyötä Kuopion kauppatorin kehittämisestä asiakasnäkökulmasta. Työssä selvitettiin toriasiakkaiden tyytyväisyyttä torin palveluihin ja kuntoon sekä heidän toiveitaan torin kehittämiseksi. Tässäkin työssä toimeksiantajana oli Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhdystys. Opinnäytetyö on toteutettu tutkimuksena, jossa on käytetty apuna toimeksiantajan kanssa laadittua kyselyä. Teoriaosuudessa käsiteltiin asiakaslähtöistä palvelujen kehittämistä ja tapahtumamatkailua, jonka jälkeen käytiin läpi tutkimuksen toteutus ja tutkimustulokset.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että noin kolmannes vastaajista vieraili torilla enimmäkseen asioidakseen torilla tai kaupoissa. Hiukan alle viidennes kävi torikahviloissa ja ravintoloissa ja noin kymmenes vietti torilla vapaa-aikaansa ja tapasi tuttuja. Toritapahtumien osalta noin puolet vastaajista antoi arvosanan 4 asteikolla 1-5 vähemmistön ollessa tyytymättömiä. Talvitoimintaan toivottiin kehitystä,

koska koettiin ettei torilla ole silloin tekemistä. Toiveissa oli mm. lämmin kahvilatelta talveksi, joulukyläidea, talvikylä ja luistelurata. Viihtyisyyden osalta tyytyväisiä oli 59 % vastaajista ja viihtyisyyden on koettu parantuneen viime vuosien aikana. Viihtyvyyttä lisääviä tekijöitä kysyttäessä esiin nousivat leikkipaikka, istuskelualueet, kukkaistutukset, puut ja pensaas. Torimyyntin osalta haluttiin uusia myyntipöytiä tai mökkejä. Myös nuorille haluttiin tekemistä.

Ostosmahdollisuuksiin sekä kahvila ja ravintolarajontaan tyytyväisiä oli 57% vastaajista. Kehitysehdotuksia kysyttäessä esiin nousivat torikahviloiden pidennetty aukiolo ilta-aikaan, iltatori, pop-up ravintolat ja kirpputorit. Uusien ruoka- ja kahvilapaikkojen lisäksi toivottiin myös monipuolisempaa tarjontaa, esim. kasvisruokaa perinteisen tarjonnan lisäksi. Myös kiinteät rakenteet, kuten kahvilat ja terassialueet olivat toivottuja. Torin siisteyteen oltiin pääosin tyytyväisiä ja ongelmana pidettiin lähinnä lintuja, jäteastioiden vähäistä määrää ja ympäröivien kävelykatujen siisteyttä.

Vapaan sanan osiossa sai esittää toiveita torin tapahtumista, Kuopion kauppatorin kehittämisestä ja tärkeimmästä asiasta vuonna 2018 järjestettävässä torin 200-vuotisjuhlassa. Talvitoiminta, monipuoliset aktiviteetit lapsille, ulkoilmaelokuvat, kaiuttimista soiva musiikki, ja liikuntatunnit nousivat esille. Torin 200-vuotisjuhlaan toivottiin juhlanomaisia aktiviteetteja kuten karnevaalia, ilotulistusta, konsertteja ja valoshowta. Osa vastaajista kannatti myös pysyvämpiä näyttelyitä ja opastuksia, joilla saataisiin tuotua esille kuopiolaista taidetta ja kulttuuria.

3.7 Katetut kaupunkitilat

Tilaja toivoi opinnäytetyön aloituspalaverissa esitystä muualla maailmassa toteutetuista katetuista kaupunkitiloista, joita voi käyttää referenssinä suunnitelmassa. Esitys pidettiin marraskuussa 2018 tilaajaorganisaation järjestämässä tilaisuudessa. Työ aloitettiin tutkimalla pohjoismaalaisia toreja kuvahallalla internetistä. Kunnollisia esimerkkejä, jotka poikkeavat perinteisistä kauppahalleista ja torimyyntikokujuista oli kuitenkin melko vaikea löytää, joten hakua laajennettiin kattamaan myös paviljongit ja muut kevyet rakennelmat. Tuloksena oli monipuolinen kattaus yksinkertaisista myyntikokujuista tähtiarkkitehtien näyttelypaviljonkeihin ympäri maailmaa. Esimerkit pyrittiin valitsemaan siten että ne edustaisivat monipuolisesti erilaisia rakenteellisia ja arkkitehtonisia ratkaisuja sekä materiaalien kirjoa. Tarkoitus ei ollut etsiä suoraan Kuopion torille soveltuvaa ratkaisua vaan herätellä ajatuksia erilaisista ääripäitäkin edustavista ratkaisuista. Myös rakennusten käyttötarkoitukset vaihtelivat melko paljon.

Esityksen alussa ollut MFO–Park Zurichissa (kuva 9) on teräsrakenteinen kolmikerroksinen kehikko, joka on kolmelta sivulta avoin. Kehikossa kasvavat viherkasvit ja köynnökset rajaavat tilaa. Kasvillisuus parantaa syntyvän tilan akustisuutta ja luo viihtyisän puistomaisen kaupunkitilan, jossa etenkin kesäaikaan järjestetään monenlaisia kulttuuritapahtumia (zuerich.com) Sveitsin ilmastossa kasvien kasvukausi on pidempi kuin Suomessa, joten vastaavassa laajuudessa kasvillisuutta on vaikea toteuttaa Kuopion torilla. Kohteesta keskustellessa kasvillisuuden tuominen Kuopion torille herätti positiivisia ajatuksia, joten viherelementit pyritään toteuttamaan suunnitelmassa jossain muodossa.

Kuva 9. MFO–Park, Zurich (wikimedia.org)

Bjarke Ingels Groupin suunnittelema vuoden 2016 Serpentine Pavilion (kuva 10) on väliaikainen paviljonkirakennus, jonka on tarkoitus olla moniulotteinen rakennus ja jossa vastakohtat kohtaavat toisensa. Se koostuu lasikuitukuutioista, jotka on liitetty toisiinsa, mikä mahdollistaa rakenteen purkamisen ja kasaamisen yhä uudestaan. Rakennuksen muoto on hyvin vapaa ja sen seinärakenne luo sisätilan, joka tuntuu kuitenkin avoimelta läpinäkyvyyden ansiosta (big.dk). Kohteen keveyttä ja valoisuutta sekä funktion kannalta läpikuljettavuutta pidettiin hyvinä ominaisuuksina. Toisaalta muotokieltä ja materiaalia pidettiin vieraina.

Kuva 10. Serpentine Pavilion 2016, BIG Group (geograph.org.uk)

Markplatz Flawil (kuva 11) on Esch Sintzel Architektenin suunnittelema torialue Flawilin kaupungin ytimessä. Siinä yhdistyvät kaksi elementtiä, suojaisa katettu alue keskellä sekä sitä reunustavat puistomaiset kaupunkitilat. Kokonaisuus mahdollistaa erilaiset oleskelun viihtyisässä ympäristössä keskellä kaupunkia. Katettu tila tarjoaa puitteet esimerkiksi erilaisille myyjäisille, kulttuuritapahtumille ja konserteille (eschsintzel.ch). Kohde ei herättänyt juurikaan keskustelua, mutta oleskelualueen ja suojaa antavan rakenteen läheisyys koettiin positiivisena. Puusto luo osaltaan viihtyisyyttä, mutta Kuopion torin kannen rakenne ei mahdollista puiden istuttamista ilman suurempia muutoksia.

Kuva 11. Marketplatz Flawil (eschsintzel.ch)

Zaha Hadidin Serpentine Gallery Pavilion vuodelta 2000 (kuva 12) yhdistelee markiisin ja teltan ideaa. Sen katto koostuu kolmiomaisista muodoista, jotka muodostavat mielenkiintoisia taitteita ja antavat suojan noin 600 neliömetrin sisätiloille. Kantavana rakenteena on teräsrunko, joka yhdessä valkoisen kuultavan katteen ja lasiseinien kanssa luo kevyen ja valoisan vaikutelman (serpentinegalleries.org). Keskusteluissa vahvuutena pidettiin rakennuksen vaihtelevaa ja keveää, mutta selkeää muotokieltä. Kevyen katteen sopivuus Kuopion torille puolestaan kyseenalaistettiin, koska talvella rakenteita rasittaa lumikuorma. Pienehköllä suunnittelualueella ongelmaksi voi muodostua myös matalien kattorakenteiden kohdalle muodostuvat hukkatilat, jotka vähentävät tilojen tehokkuutta. Toisaalta keveyden vaikutelman aikaansaava vaalea, taitteinen kate kunnioittaisi osaltaan Kuopion torin kangaskatosten historiaa.

Kuva 12. Serpentine Pavilion 2000 (dezeen.com)

Irlannin Dublinissa sijaitseva, Buchocolz Mcevoy Architects'n suunnittelema *Leinster House Pavilion* (kuva 13) on alaltaan pieni, noin 90 neliömetrin sisäänkäyntirakennus Irlannin parlamenttitaloon. Paviljonki palvelee parlamentissa vierailevia odotustilana ja se helpottaa vierailuihin liittyviä turvatoimia. Rakenteissa on käytetty puuta, lasia ja terästä. Suurten lasipintojen ansiosta ympäristön historialliset rakennukset näkyvät paviljonkiin esteettömästi. Myös näkymä kadulta parlamentin pihalle on saatu säilytettyä ja rakennus on melko huomaamaton (bmcea.com). Keskustelujen perusteella rakennuksen materiaaleja pidettiin soveltuvina myös Kuopion torille. Puu lämpimänä materiaalina tuo sopivasti pehmeyttä kontrastia lasille ja teräkselle. Muotokieli ja rakenne eivät myöskään eroa liikaa torilla jo olevista rakenteista. Vaatimukset Kuopion torin ympäristön merkittävien rakennusten näkyemisestä torille puoltaa läpinäkyvän rakenteen käyttöä.

Kuva 13. Leinster House Welcoming and Security Pavilion, Dublin (bmcea.com)

Jürgen Mayerin suunnittelema *Metropol Parasol* Espanjan Sevillassa (kuva 14) on massiivinen ja moniulotteinen pääosin puurakenteinen kokonaisuus. Muotokieleltään rakennus on sienimäinen ja se muodostaa mielenkiintoisia kulkureittejä ja erilaisia kaupunkitiloja. Se kattaa torialuetta muodostaen varjoisia alueita, joissa ihmiset voivat vilvoitella. Varjoiset paikat ovat tärkeitä viihtyvyyden kannalta Espanjan kuumassa ilmastossa. Muita toimintoja rakennuksessa ovat esim. arkeologinen museo, useat baarit ja ravintolat, toritoiminta ja panoraamaterassit. Rakenne ei ole täysin umpinainen, joten se mahdollistaa mielenkiintoisen valojen ja varjojen leikin. Kohteen edustama nykyarkkitehtuuri ja aluetta ympäröivien historiallisten rakennusten tyyli luovat vahvan vastakohtien vaikutelman (jmayerh.de). Kohteesta käydyssä keskustelussa sen rikas muotokieli ja massiivisuus eivät herättäneet innostusta. Varjostus on jopa haitallista Kuopion torin kohdalla, kun halutaan suunnitella valoisia tiloja. Rakennetta voisi kuitenkin skaalata pienemmäksi, jolloin palkit madaltuisivat ja valonläpäisykyky paranisi. Kulkuväylät ja tilat, jotka muodostuvat rakennuksen yläosan sisään koettiin puolestaan mielenkiintoisiksi.

Kuva 14. Metropol Parasol (Rubendene, 2012)

Shen Ting Tseng Architects'n suunnittelema *Floating Pavilion* Taiwanissa (kuva 15) on väliaikainen paviljonki TFAM aukiota kaupunkikeskustan reuna-alueella. Alueella vallitsee subtrooppinen ilmasto ja se kärsii kovista tuulista, minkä vuoksi aukio ei ole suosittu ajanviettopaikka. Alueen elävöittä-
miseksi suunnitellun paviljongin rakenteet vähentävät auringon ja tuulen vaikutusta luoden samalla sisäänsä tilan, jossa ei kuitenkaan ole seiniä tai umpinaista kattoa. Paviljonki on perustettu verhoilun teräsrungon varaan ja näyttää kuin rakennus leijuisi. Alapohjan päälle on rakennettu kehikko, johon katon varjostavat laatikkomaiset elementit on liitetty. Kattoa kannattavia pilareita on paljon, mutta ne ovat hyvin ohuita, jolloin rakenteen keveys korostuu entisestään (archdaily.com). Kohde ei herättänyt keskusteluissa kiinnostusta johtuen sen suojatavuudesta Suomen olosuhteissa. Tiheä pilariverkko puolestaan asettaa rajoitteita tilojen käytölle. Toisaalta kevyt perustus voisi toimia Kuopion torilla, koska nykyisen torikannen rakennetta ei tarvitsi ryhtyä muokkaamaan.

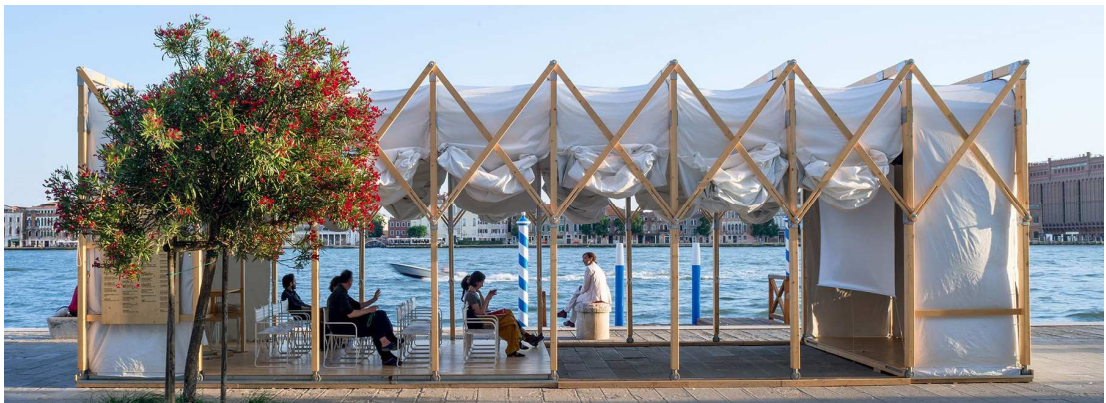
Kuva 15. Floating Pavilion / Shen Ting Tseng architects (Liu, 2016)

Toyo Iton suunnittelemassa *Serpentine Gallery Pavilion*issa vuodelta 2002 (kuva 16) on käytetty apuna algoritmista tekniikkaa. Rakennus on perusmuodoltaan kuutio, jonka vaippa koostuu sattumanvaraisista läpinäkyvistä ja umpinaisista kolmioista sekä puolisuunnikkaista. Runkomateriaalina on teräs ja umpinaiset verhouspaneelit on valmistettu alumiinista. Läpinäkyvät osat ovat lasia ja ne muodostavat aukotuksen, joka tuo sisätiloihin valoa ja tekee massasta eräänlaisen veistoksen. Liikkeen tuntu on vahva, vaikka rakennuksessa on vain suoria ja vinoja linjoja (serpentinegalleries.org). Keskusteluiden perusteella rakennusta pidettiin hiukan sekavana. Kevyt perustus, sisätilojen valoisuus sekä valon ja varjon leikki koettiin positiivisina ominaisuuksina. Yksinkertaiseenkin muotoon saadaan luotua dynaaminen vaikutelma käyttämällä vinoja linjoja, mikä puoltaa niiden käyttöä rakennusmassan jäsentelyssä Kuopion torilla.

Kuva 16. Serpentine Gallery Pavilion 2002 / Toyo Ito (Deleu, 2002)

Transforming Street Cinema (kuva 17) on Omni Reveszin suunnittelema tilapäinen paviljonki vuoden 2017 Venetsian elokuvafestivaaleille. Tilaajana oli Venäjän nykytaiteen säätiö V-A-C. Rakenne on modulaarinen ja helposti muokattavissa käyttötarkoitukseen sopivaksi. Runkomateriaali on puuta ja liitokset on tehty metalliosilla. Seinä- ja kattorakenteina on kangas, joka mukautuu liikuteltavaan runkoon. Inspiraation Revesz on saanut venäläisestä konstruktivismista. Verhoseinien ansiosta tilat voidaan avata ja sulkea esim. elokuvaesityksiä varten (designboom.com). Paviljonki herätti sekä positiivisia että negatiivisia tunteita. Toisaalta sitä pidettiin tylsänä ja telttamaisuutensa vuoksi sen ei koettu tarjoavan mitään uutta Kuopion torin nykytilanteeseen. Avattavat ja suljettavat rakenteet sekä muunneltavuus koettiin puolestaan positiivisina ja eri käyttötarkoituksia tukevin ominaisuuksina.

Kuva 17. Street cinema by Omri Revesz (designboom.com)

Ron Shenkin Studion *Open-Sided Shelter* Israelin Pardesiassa (kuva 18) on haarautuvia puita muistuttavilla pilareilla kannatettu betoninen suoja hautausmaalla vierailevia surijoita varten. Avoimet sivut toimivat sisäänkäynteinä ja luovat hoikkien pilarien kanssa tunteen keveydestä. Betoninen vaippa alkaa maasta seininä, jotka jatkuvat yhtenäisenä muodostaen katteen. Katos on muotoiltu taitteiseksi ja siihen on puhkaistu aukkoja (dezeen.com). Kohteesta ei juurikaan pidetty sen materiaalin vuoksi. Kuopion torikannen ja ympäröivien rakennusten kivi- ja betonirakenteiden vastapainoksi koettiin käyvän paremmin aiemmin esille tulleet puu, lasi ja teräs. Myös täysin umpinainen katorakenne koettiin epämiellyttäväksi. Läpikuljettavuus on kuitenkin ominaisuus, jota suunnittelussa voidaan käyttää.

Kuva 18. Open-Sided Shelter / Ron Shenkin Studio (Epstein, 2015)

Assadi+ Pulido Architects'in suunnittelema *Biennale Pavilion* Chilen Santiagossa (kuva 19) on ekologinen näyttely- ja tapahtumarakennus, jossa on käytetty kierrätysmateriaaleja. Julkisivu on tehty kierrätetystä alumiinista valmistetuista suikalemaisista paneeleista, jotka on punottu seinän tukirakenteeseen. Näin on saatu aikaan läpikuultava ulkovaippa, joka läpäisee valoa ja tekee rakennuksesta eräänlaisen valotaideteoksen varsinkin pimeään aikaan. Valotaidetta luovat myös perustuksen mustat verhouslevyt, jotka on rei'itetty ja taustavalaistu (inhabitat.com). Seinärakenne ei sinällään toimi Kuopion torilla, koska se ei ole tiivis tai eristä lämpöä. Kuitenkin läpikuultavuus, valotaide ja etenkin taustavalaistut elementit herättivät mielenkiintoa. Esimerkki todistaa jälleen, että yksinkertaisestakin muodosta voidaan saada aikaan kiinnostavaa arkkitehtuuria.

Kuva 19. XVI Chilean Architecture Biennale / Assadi + Pulido (Saieh, 2008)

Undurraga Devés Architects on suunnitellut Chileä *Milanon Expossa 2015 edustavan paviljongin* (kuva 20) lähtöajatuksenaan väliaikaisuus ja uudelleen hyödyntäminen. Näyttelyn jälkeen rakennuksen voi purkaa ja kasata uudestaan toiseen paikkaan, mikä pidentää sen elinkaarta. Runkomateriaali on puu, joka ilmentää chileläistä puurakentamisen perinnettä ja on uusiutuva rakennusmateriaali. Rakennuksen massa on konttimainen ja sen rakenteet luovat arkkitehtonisen ilmeen. Massiviselta vaikuttava yläosa on perustettu kuuden teräspilarin varaan ja näin rakennuksen alle on saatu luotua katettua tilaa erilaisia toimintoja varten. Konttimaisen massan sisään jäävä tila on tarkoitettu näyttelykäyttöön (archdaily.com). Paviljonkia pidettiin liian massiivisen näköisenä. Toisaalta sen rakenteiden ulkonäöstä ja materiaalivalinnoista pidettiin. Pitkä katettu tila rakennuksen alla koettiin positiivisena lukuun ottamatta sen umpinaista kattoa, joka pimentää tilaa.

Kuva 20. XVI Chilean Architecture Biennale / Assadi + Pulido (Saieh, 2008)

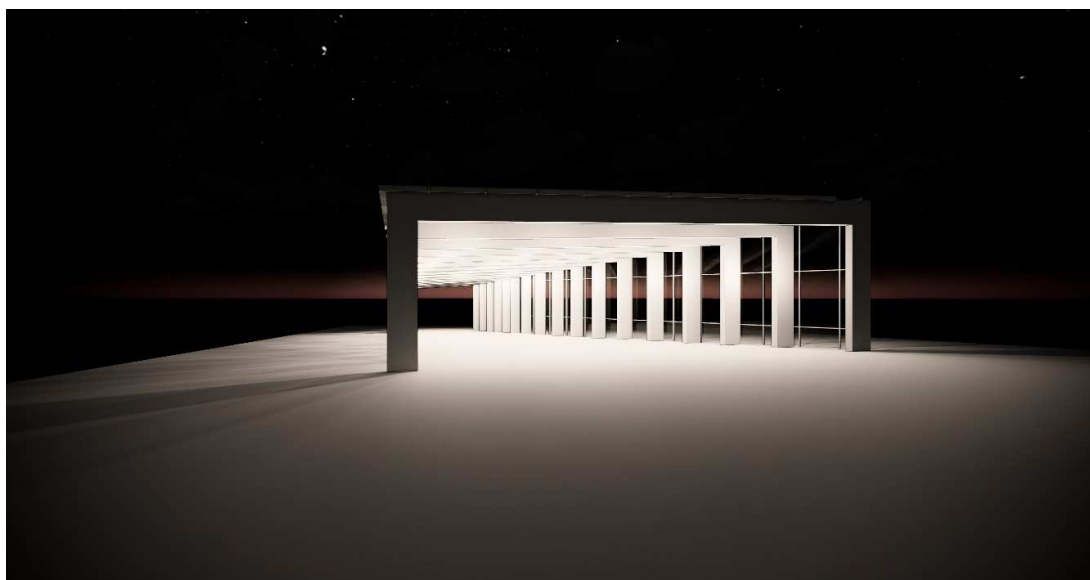
Lähtöajatuksia (kuva 21) on visuaalinen muistio aloituskokouksessa käsitellyistä suunnitteluun vaikuttavista seikoista. Sininen ja punainen alue kuvaavat mahdollisia suunnittelualueita. Sininen, pyöreää lasipalviljonkia ympäröivä alue kuitenkin hylättiin kauppahallin huoltoliikenteen ja lasipavijongin toimivuuden vuoksi. Punaiset alueet jäävät torin alkuperäisten diagonaalisten kulkuväylien ja torin alle johtavien suorakaiteen muotoisten rakennusten väliin. Punaiset nuolet puolestaan esittävät huoltoliikennettä varten rakennettuja aukkoja, joiden katot kuitenkin ovat liian matalat esim. kuorma-autoja varten. Esitystä varten luotiin pikainen kuvaistutus (kuva 22), josta saa suuntaa antavan käsityksen projektin tarkoituksesta ja rakennusten mahdollisesta muodosta suunnittelua ohjaavan keskustelun tueksi. Viimeisenä (kuva 23) on nopea idealuonnos siitä, kuinka rakennukset voisivat toimia valoa tuovina elementteinä.

Kuva 21. Lähtöajatuksia (Muokattu lähteestä google.earth)

Kuva 22. Kuvaistus (Muokattu lähteestä google.earth)

Kuva 23. Idealuonnos rakennusten toimimisesta valaisevana elementtinä (Taskinen 2018-10-10)

3.8 Hakaniemen kauppahallin väistötilat

Helsingin Hakaniemen torilla sijaitseva varsinaisen kauppahallin vuonna 2018 alkanut peruskorjaus on ajanut kauppiat väistötiloihin, jotka on sijoitettu kauppahallin välittömään läheisyyteen rakennettuun lasipaviljonkiin (kuva 24). Peruskorjauksen on tarkoitus valmistua vuonna 2020, joten väistötilojen käyttöaika on noin kaksi vuotta. Väliaikaiset tilat ovat pinta-alaltaan n. 2000 neliometriä, mikä riittää 144 myyntipaikan rakentamiseen ja mahdollistavat kaikkien hallikauppiaiden myyntitoiminnan jatkumisen lähes keskeytyksettä. Torikauppa jatkuu hallin viereisellä torialueella. (hel.fi.)

Kuva 24. Hakaniemen kauppahallin väistötilat (Taskinen 2019-01-29)

Rakennuksen julkisivu on lasinen ja se on verhoiltu tumman harmaalla puusäleiköllä, joka tekee julkisivusta ilmeikkään. Portaalit ovat vaalea puuta, joten ne erottuvat selvästi julkisivusta. Säleikkö suojaa sisätiloja suoralta auringonpaisteelta, mutta suurten lasipintojen ansiosta sisällä on hyvin valoisa. Paviljongin perustukset ovat kevyet, mikä sopii hyvin väliaikaisen rakennuksen funktioon. Sisätiloissa rakennuksen ulkokehää myöten kiertää käytävä (kuva 10), jonka varrella on myyntipisteitä (kuva 25). Muut myyntipisteet sijaitsevat keskikäytävien jakamissa "kortteleissa". Vaikka rakennus on suorakulmainen ja melko pitkä, keskikäytävät pilkkovat aluetta pienemmiksi, jolloin ahdistavaa tunnetta pitkistä käytävistä ei pääse syntymään.

Kuva 25. Myyntipaikka väistöiloissa (Taskinen 2019-01-29)

Kevytrakenteiset teräspalkit ovat mahdollistaneet sen, että hallitila on joitakin pilareita lukuun ottamatta avoin. Myyntitoimintoja varten on rakennettu looseja, joihin myyntitoiminnot on sijoitettu. Tila tilassa- ratkaisu toimii hyvin ja lattiasta kattoon asti ulottuvat seinärakenteet on saatu vältettyä, jolloin luonnonvalo ulottuu myös keskikäytävälle. Helsingin Sanomien artikkelissa (Pajuriutta, 2018) haastateltiin kauppiaita väistöilojen avaamisen jälkeen ja he kertoivat olevansa tyytyväisiä juuri moderniin ja valoisaan ilmeeseen. Rakennuksen tilapäisyys ei ilmene häiritsevästi, mutta rakenteita lähemmin tarkasteltaessa huomaa, että ne on suunniteltu helposti purettaviksi ja siirrettäviksi.

Kuva 26. Sivukäytävä (Taskinen 2019-01-29)

3.9 Lähtöaineistojen yhteenveto

Torialueen asemakaavassa korostetaan torin muutostöihin liittyen kulttuurihistoriallisten ja kaupunki-taiteellisten seikkojen huomioon ottamista. Lähtökohtana massoitteille ja materiaalivalinnoille pidetään siis sitä, että alueelle pyritään tuomaan perustellusti historiaan viittaavia elementtejä. Rakennustapaohjeen ehkä tärkein suunnittelua ohjaava seikka on torin pohjois–etelä–suuntaisen akselin sivujen symmetrisyys, joten rakennusmassan on oltava ainakin osittain peilattavissa torin molemmille puolille.

Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman mukaan torilla tulisi säilyttää jalankulkukaupungin mittakaava. Tätä pyrkimystä tukee myös kulttuuriympäristöstrategia, joka painottaa toriympäristön säilyttämistä ja välttämästä rakennusten korottamista muualla kuin torin länsilaidalla, joten mittakaavaan istuakseen suunniteltavien rakennusten tulee olla matalia. Toimenpidesuosituksen maininta torin säilyttämisestä avoimena tilana on ristiriidassa opinnäytetyön tehtävänannon kiinteiden rakenteiden kanssa. Samalla korostetaan kuitenkin torikaupan säilyttämistä. Torikauppa, asiakkaiden ja kauppiaiden tarpeet muuttuvat jatkuvasti, joten on perusteltua tutkia vaihtoehtoja muuttuvien tarpeiden täyttämiseksi. Massoittelessa tulee ottaa erityisesti huomioon kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten näkyminen torille.

Opinnäytetyössä Kuopion kauppatorin kehittäminen asiakasnäkökulmasta puolestaan nousevat esille toriasiakkaiden toiveet kiinteämmistäkin rakenteista. Asiakkaat ovat toimivan toriympäristön edellytys, joten heidänkin mielipiteensä on syytä ottaa huomioon toria kehitettäessä. Esitettyjen toiveiden mukaisesti rakennusten tulisi palvella myös iltaisin ja talvikuukausina tapahtuvia toimintoja. Suunnitelmiin pyritään tuomaan myös viherelementtejä luomaan osaltaan viihtyisää kaupunkiympäristöä. Työn toimeksiantajan toiveet olivat samansuuntaisia.

Esityksessä katetuista kaupunkitiloista esiin nousivat mm. diagonaalisuuden osittainen palauttaminen torille, rakennusten valoisuus ja läpinäkyvyys. Heräsi myös kysymys tulisiko rakennusten olla umpiseinäisiä vai sivuilta avonaisia. Itäreunan osalta vaihtoehdoksi nousi säältä suojassa oleva lämmin tila, joka toisi lisäarvoa sekä myyjille että asiakkaille tarjoten ympärivuotista oleskelutilaa. Avonaisuutta voidaan lisätä tarpeen tullen avattavilla lasiseinäratkaisulla. Itäreunalla tapahtuva tilapäinen myynti ja uusi leikkipaikka puolestaan voitaisiin kattaa kevyemmällä vaihtoehdolla, jolloin saataisiin sovittua samaan työhön kaksi vaihtoehtoista ratkaisua.

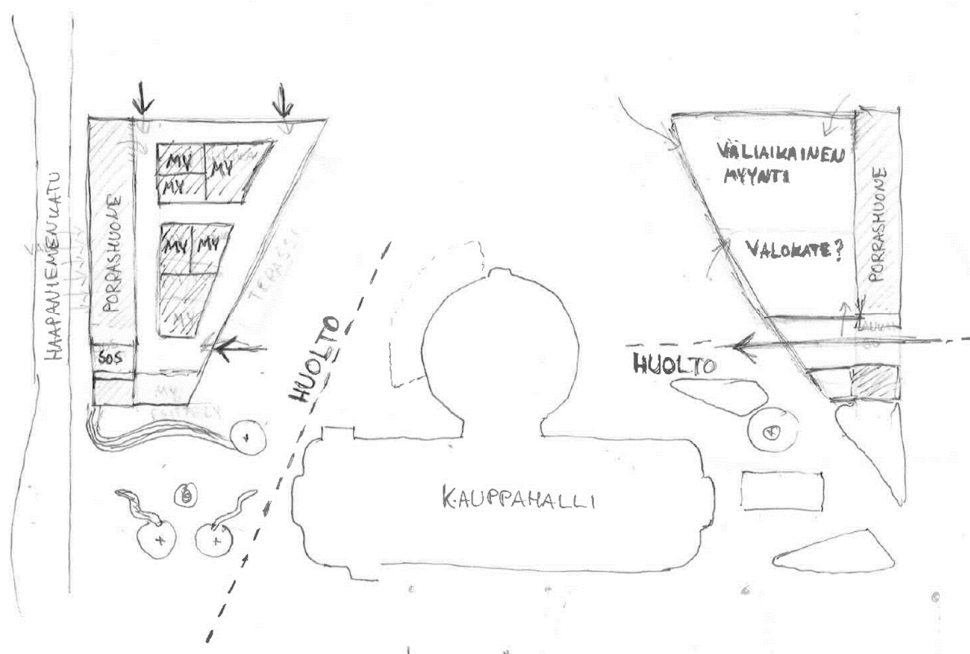
4 SUUNNITTELU

4.1 Suunnitteluprosessin aloitus

Lähtöaineistojen yhteenvedon ja referenssiesityksestä saadun palautteen perusteella laadittiin ensimmäinen varsinainen alueluonnos (kuva 27) asemapiirustuksen pohjalta. Luonnoksessa otettiin kantaa alueelle tulevien rakennusten toimintoihin. Aiemmin puhuttiin kahdesta vaihtoehdosta, kevyemmästä, sateensuojan tarjoavasta katoksesta ja umpinaisemmasta seinillä suljetusta rakennuksesta, joka tarjoaa suojan myös tuulta vastaan. Rakennuksista päätettiin suunnitella kiilavia, koska kiilava muoto vähentää esteisyyttä näkymälinjoilla eri rakennusten välillä verrattuna suorakulmisiin lisärakennuksiin. Tämä on tietoinen valinta, vaikka asemakaavan mukaan alueella tulisikin nykyään noudattaa ruutukaavan periaatetta, ja muotoina suorakulmiota tai ympyrää. Myös torin historiasta, jota työssä aiemmin käsiteltiin, löytyy perusteita diagonaalien linjojen käyttöön.

Torin länsipuolella sijaitsevalle alueelle päätettiin sijoittaa Hakaniemen hallissa olevia kiinteiden myyntipisteiden tyyppisiä kojuja, joita sopivasti sommittelemalla saataisiin aikaan viihtyisiä toiminnallinen ympäristö, joka perustuu myyntitoimintojen vetovoimaisuuteen. Länsipuolen huoltoajo on järjestetty kauppahallin editse, joten päätettiin ettei nykyistä porrashuoneen katoksen alla sijaitsevaa kulkuväylää tarvita. Sulkemalla väylä seinillä saadaan lisätiloja esim. sosiaali-, myynti- tai varastotiloiksi. Lähtöajatusten mukainen rakennuksen massan kiilava muoto vähentää monipuolisuutta tilojen käytössä eteläpään osalta rakennuksen kapenevan rungon vuoksi. Viihtyvyyden parantamiseksi rakennuksen viereen suunnitellaan oleskeluterassi.

Torin itälaidalle kaavaillun katoksen suunnittelussa huoltoajo pyritään järjestämään porrashuoneen aukon läpi. Lähtökohtaisesti se tarkoittaa aukon katteen purkamista ja korottamista. Vaihtoehtoihin otetaan kantaa myöhemmin. Toinen suunnitteluun vaikuttava seikka on porrashuoneen viereen rakennettu leikkialue, joka ei mahdu kokonaan luonnostellun kattolinjan alle. Katoksen pohjoispäättyyn sijoitetaan lähtötietojen perusteella myyntipöytiä, jotka tarjoavat mahdollisuuden esim. kirpputoreille ja kausimyyjäisille. Katos peittää ja varjostaa ison alueen, minkä vuoksi valoaukot katteessa voisivat olla perusteltuja. Yhteisiä tekijöitä molemmille vaihtoehdoille ovat jonkinlaiset oleskelupaikat, joissa voi nauttia virvokkeita tai viettää aikaa vaikka sää olisikin sateinen tai muuten huono. Vaikka työssä tutkitaankin kahta erilaista vaihtoehtoa ja kattomuodot saattavat poiketa suurestikin toisistaan, rakennusten pohjien alat on tarkoitus säilyttää keskenään saman suuruisina ja muotoisina, mikä helpottaa mahdollista suunnitelmien peilaamista toiselle puolelle toria. Molemmat katteet päätettiin ulottaa porrashuoneiden päälle, jolloin uudet rakennukset luovat yhtenäisen rakennusmassan olevien rakennusten kanssa eivätkä jää irrallisiksi.

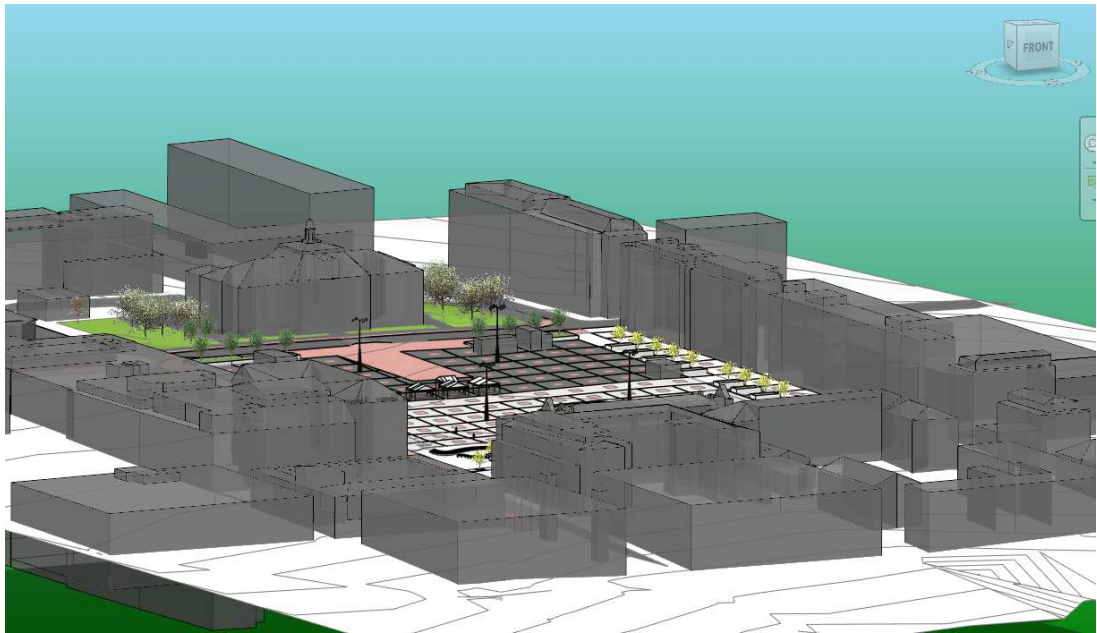

Kuva 27. Luonnospirros pohjien muodoista (Taskinen 2019-02-08)

Suunnitelmaluonnos käytiin läpi tilaajan ja ohjaavan opettajan kanssa. Päätettiin että työtä jatketaan kiilavaa muotoa hyödyntäen, vaikka se poikkeaaakin geometrialtaan aiemmin käytössä olleista suorakulmioista ja ympyrästä. Työssä on tarkoitus tutkia, kuinka torin ilme muuttuu, jos rakennusten muotokieli on rikkampaa.

4.2 Torin mallinnus

Torin maastomalli on oleellinen osa rakennusten suunnittelua ja se on myös tärkeä osa visualisoinnin onnistunutta toteutusta. Maasto mallinnettiin Revit 2019-tietomallinnusohjelmalla. Malliin määritettiin riittävällä tarkkuudella esim. pintamateriaalit, toria ympäröivät rakennusmassat ja tunnistettava kasvillisuus (kuva 28). Eri geometrioille voidaan määrittellä visualisointivaiheessa tarkemmat materiaalit, jolloin lopputuloksesta saadaan riittävän realistinen ja tarkoituksenmukainen. Tässä vaiheessa päätettiin ohjauspalaverissa ja tilaajan kanssa, että toria ympäröivien rakennuksien mallinustarkkuudeksi riittää, että niistä voidaan tunnistaa rakennuksen muoto. Rakennusmassat mallinnettiin erillisenä tiedostona massatyökalulla ja linkitettiin torin tietomalliin. Massojen pintaan olisi ollut mahdollista liittää rakennusten julkisivuista otettuja valokuvia tuomaan visualisointiin realismia. Visualisointi tehdään kuitenkin eri ohjelmalla kuin tietomallinnus ja kuvia ei olisi saanut siirrettyä ohjelmasta toiseen. Myös työhön käytettävä aika on rajallinen, joten ympäröivät rakennukset päädyttiin esittämään yksinaisina hahmoina. Jos työn lopussa jää ylimääräistä aikaa, rakennuksia voidaan esittää realistisessa ympäristössä tekemällä kuvaistutuksia.

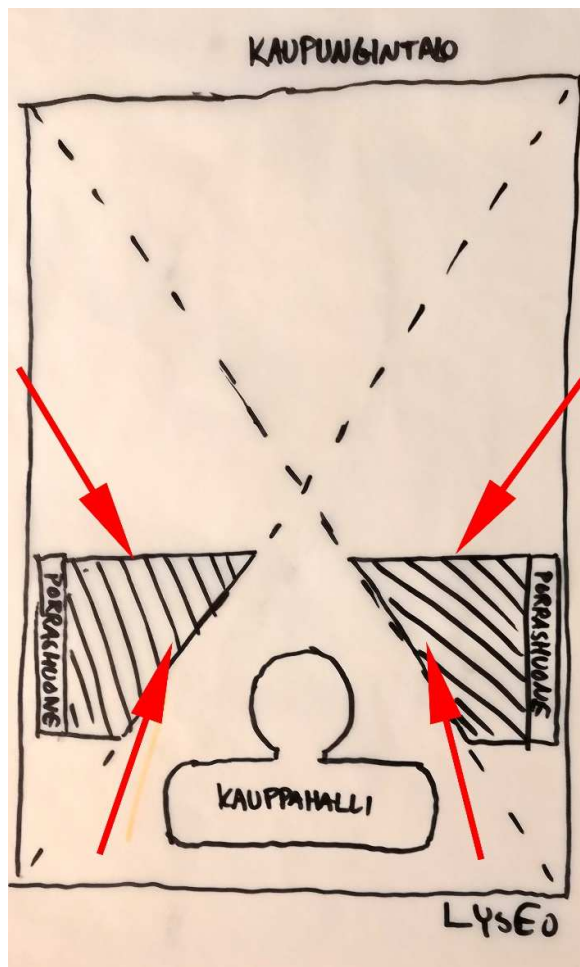

Kuva 28. Torin maastomalli ja rakennusmassat (Taskinen 2019-02-10)

4.3 Rakennussuunnittelu

4.3.1 Yleistä suunnittelusta

Torin länsilaidalle suunniteltavaan hallimaiseen rakennukseen päätettiin sijoittaa Hakaniemen lasihallin tyyliä kiinteitä modulaarisia myyntipisteitä, jotka määrittävät tilantarvetta vahvasti, joten suunnittelu tehdään paviljongin tarpeisiin. Pohjan muoto peilataan toiselle puolelle toria pohjois–eteläsuuntaisen keskiakselin suhteen väljemmin määriteltyä katosta varten. Torin kulmista toiseen kulkevia diagonaaleja linjoja tarkemmin tarkastellessa kävi ilmi, että jos rakennusten julkisivu seuraa linjaa täydellisesti, syntyy merkittäviä näköesteitä aiemmin mainittujen arvorakennusten suhteen. Lisäksi kauppahallin edusta ahtautuisi liikaa. Myös rakennuksen jännevälit kasvaisivat suuriksi ja rakennuksen mittakaava kasvaisi liian isoksi. (Kuva 29)

Kuva 29 Näkemäestteet (Taskinen 2019-01-26)

Edellä mainittujen seikkojen vuoksi muotoa tarkennettiin kapeammaksi. Vaikka asemakaava ohjaa käyttämään suorakulmion ja ympyrän muotoja, on torilla jo valmiiksi poikkeamia. Esim. eteläpäädyn istutusaltaat eivät noudata kyseistä muodonantoa. Tähän perustuen rakennusten pohjien muotoa muutettiin kapeammaksi (kuva 30) kuitenkin noudattaen rakennusten välisen symmetrisyyden periaatetta. Näin saatiin vähennettyä näkemäestteitä ja rakennusmassat luovat katsetta ohjaavia linjoja arvorakennuksille tietyistä pisteistä katsottaessa (keltaiset nuolet). Näkemäestteitä luonnollisesti syntyy, mutta niitä pyritään vähentämään rakennusten kattomuodoilla sekä aukotuksella. Turkoosit nuolet kuvaavat kohtia, joihin läpinäkyvyyttä pyritään suunnittelemaan. Magentalla merkatut alueet ovat jo nykytilanteessa osittaisessa katveessa suhteessa kauppahalliin ja Lyseoon porrashuoneiden vuoksi.

Kuva 30. Tarkennetut rakennusten alat (Taskinen 2019-02-15)

Tasakattoisuus, jota torin lisärakennuksissa on noudatettu, luo rauhallisuutta ja yhtenäisyyttä torin yleiskuvaan. Toisaalta kattomuodot luovat myös tylsyyttä, ja tässä työssä tutkitaan saataisiinko rakennusten houkuttelevuutta lisättyä muotoja lisäämällä yhtenäisyyden liikaa kärsimättä.

4.3.2 Paviljongin toiminnot

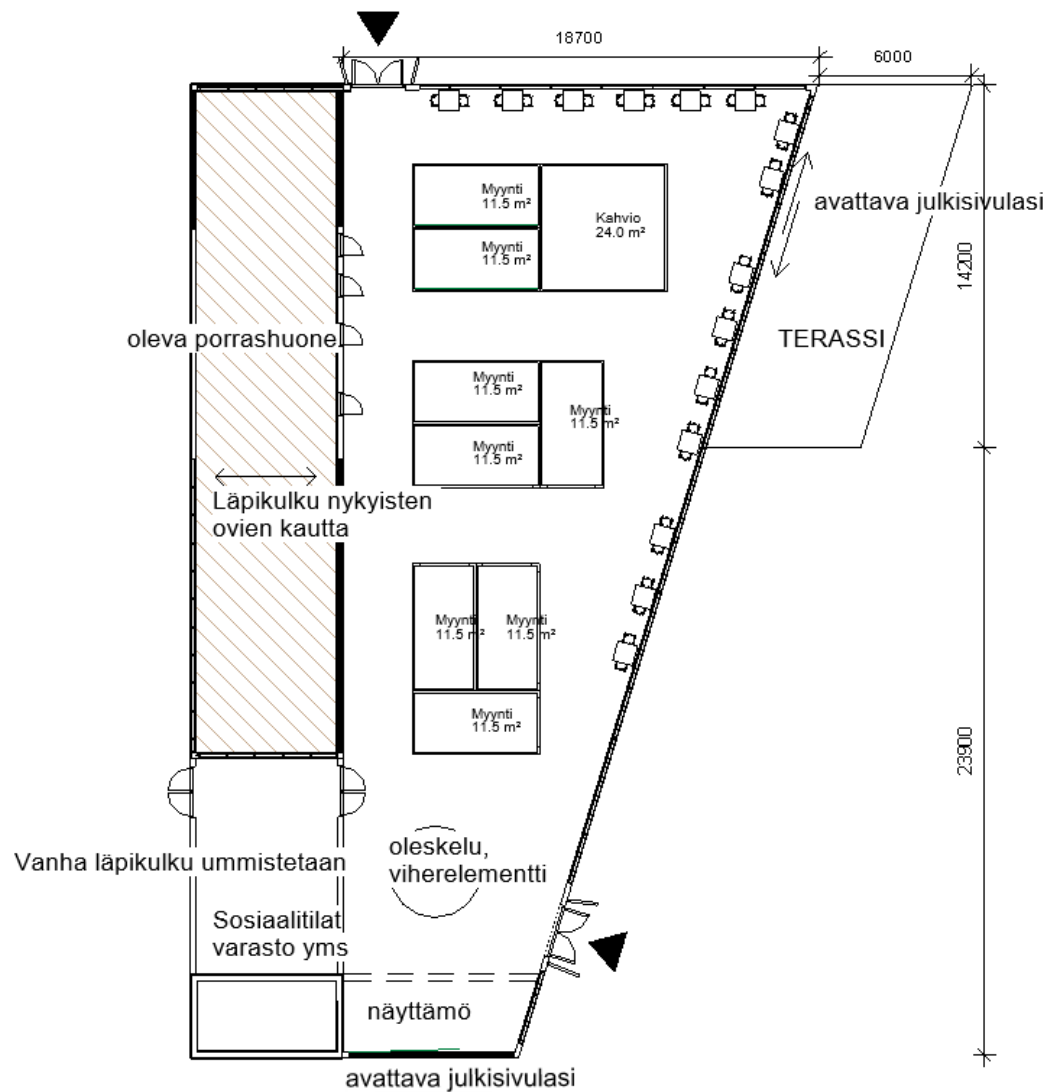
Myyntikojujen kooksi määritettiin 5 metriä X 2,5 metriä, mikä jälittelee Hakaniemen hallin kojujen kokoa. Modulaariset mitat mahdollistavat kojujen sommittelun eräänlaisiksi kortteleiksi ja moduuleista voi luoda erilaisia variaatioita tai yhdistää niitä enemmän tilaa vaativien toimintojen, kuten kahvilan tarpeisiin sopivaksi. Erilaisia vaihtoehtoja kokeiltiin tekemällä mittasuhteessa oikean kokoisia

massapaloja, joista sommiteltiin erilaisia kokonaisuuksia toritoimintoja esittävän piirustuksen päälle (kuva 31). Keskimmäisessä kuvassa oleva yhtenäinen sommitelma ei vaikuttanut toimivalta, koska se pimentäisi kokujujen ja porrashuoneen välistä käytävää. Ensimmäisessä kuvassa on puolestaan koikeiltu noudattaa lännen puoleisen julkisivun linjaa. Tässä vaihtoehdossa kokujujen ja porrashuoneen väliin jäisi epäkäytännöllisiä tiloja, joihin ei ole järkevää sijoittaa esim. istumapaikkoja heikkojen näkymien vuoksi. Oikeanpuoleisessa kuvassa on korttelirakenne, luonnonvalo valaisee porrashuoneen ja kokujujen välistä käytävää, yleisilme on selkeä ja ylimääräiset kulmaukset sekä ns. hukkatilat jäävät torin puoleista julkisivua vasten. Tiloista on esteetön näkymä torille, joten niitä voidaan hyödyntää esim. istumapaikkojen sijoittelussa.

Kuva 31. Kokujujen sommitelua (Taskinen 2019-02-20)

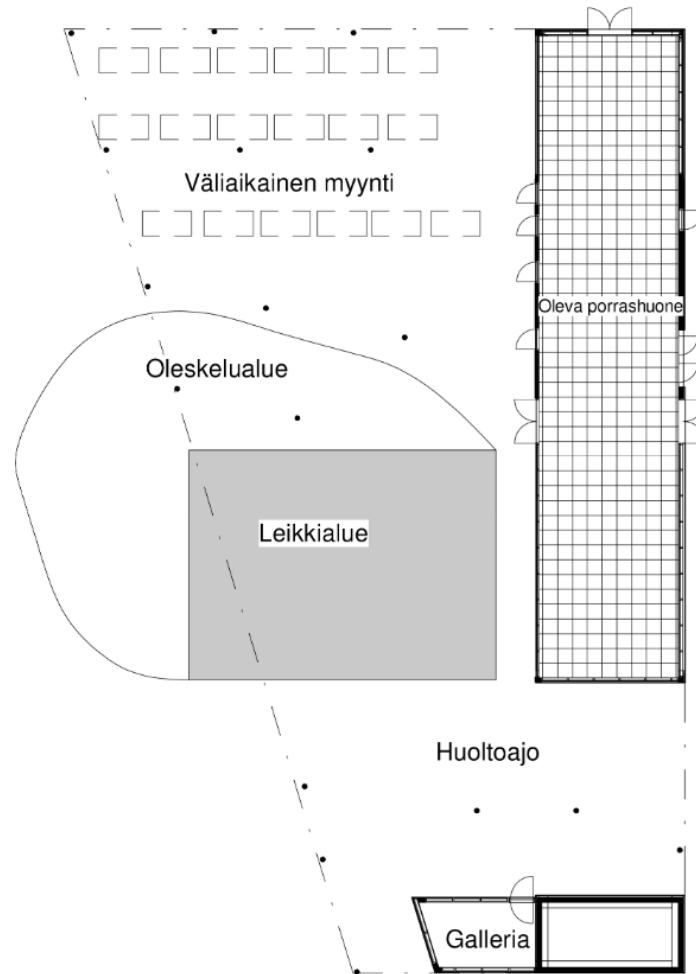
Suunniteltavan rakennuksen etäläpään sisään jäävä alue on ollut esiintymiskäytössä, joten tilaaja toivoi samaan kohtaan jonkinlaista ulospäin avattavaa näyttämöä. Avattava lasiseinä mahdollistaisi esiintymisen yhtä aikaa sekä sisälle että ulos. Toiveissa oli myös jonkinlainen oleskelutila, joka syntyy luontevasti näyttämön ja myyntikokujujen väliin. Tilassa tulee olla istumapaikkoja ja sen viihtyvyyttä parannetaan esim. materiaalivalinnoilla ja viherelementeillä. Myyntikokujujen ja lasijulkisivun väliin jätetään reilu käytävä, jolloin julkisivua vasten saadaan luotua istumapaikkojen rivistö. Ummistettavaan porrashuoneen läpikulkuun suunnitellaan esim. varastotiloja, rakennuksen huoltokäynti tai wc-tiloja. Kuvassa (kuva 32) on ensimmäinen varsinainen pohjapiirustus, josta toiminnot ilmenevät. Pääsisääntäkäynnit on merkitty mustilla nuolilla. Torin keskelle avautuva terassi sijaitsee kahvion edessä ja kulku sinne tapahtuu avattavan julkisivulasijärjestelmän kautta. Pohjapiirustusluonnos tarkastettiin ohjauspalaverissa sekä tilaajan kanssa ja rakennussuunnittelua päätettiin jatkaa esitettyjen toimintojen pohjalta.

Kuva 32. Pohjapiirustuksen luonnos (Taskinen 2019-03-06)

4.3.3 Katoksen toiminnot

Katoksen (kuva 33) alla sijaitsee aiemmin mainittu leikkialue. Leikkialueen ympärille suunnitellaan oleskelualue, jolloin perheiden yhteinen ajanvietto alueella helpottuu. Katoksen pohjoispäättyyn varataan tilaa myyntipöydille, jolloin oleskelu ja esim. kirpputori ja kausimyynti on mahdollista ajanviettoalueen vieressä. Näin ajanvietto ja myyjäiset yhdistyvät vaivattomasti. Koska kattomuoto on peilattu paviljongista, katoksen etläpäätyyn jää pieni tyhjä alue. Alueelle suunnitellaan lasiseinäinen galleriarakennus, jossa voidaan järjestää esim. näyttelyitä. Toinen vaihtoehto olisi järjestää tilaan esim. kioskitoimintaa. Huoltoajoreitti kulkee välittömästi leikkialueen vierestä, mikä on turvallisuusriski, mutta leikkialue on aidattu ja oleskelu järjestetään leikkialueen pohjoispuolelle, jolloin turvallisuus lisääntyy.

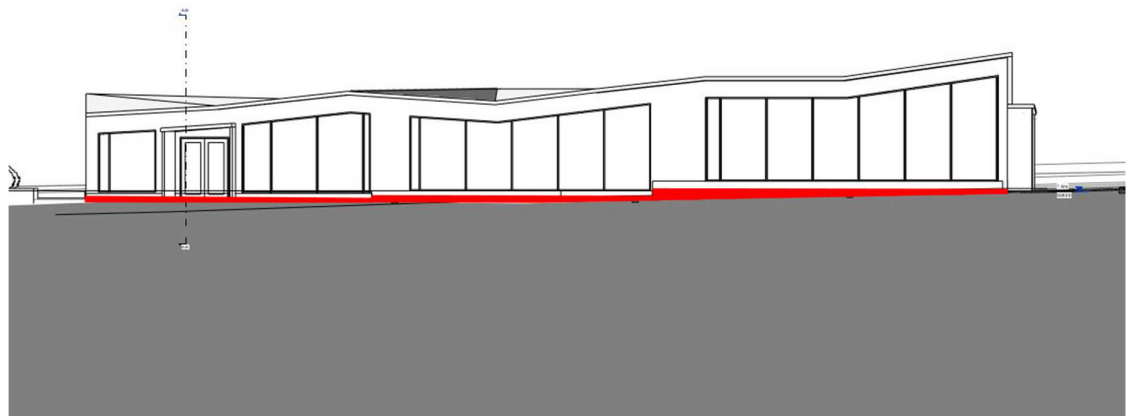
Kuva 33. Katoksen toiminnot (Taskinen 2019-03-07)

4.3.4 Paviljongin arkkitehtuuri

Ensimmäinen ajatus oli, että paviljonki olisi lämmitetty rakennus. Torikannen kaltevuus olisi kuitenkin aiheuttanut porrastuksen tarpeen alapohjaan (kuva 34), mikä on otettava huomioon tiloja sommiteltaessa. Kiilavan muotoinen rakennus ei ole optimaalinen suorakaiteen muotoisten myyntitilojen sijoittelun kannalta, joten tilojen tehokas jäsentely on porrastettuun alapohjaan yhdistettynä vaikeaa. Luiskien ja portaiden sijoittelu aiheuttaisi rakenteellisia haasteita sekä heikentää paviljongin funktionaalisuutta. Ohjauspalaverissa päätettiinkin luopua lämpimän rakennuksen suunnittelusta, mikä mahdollistaa torikannen pitämisen suurilta osin ennallaan ja mahdollistaa kevyemmät rakenteet.

Kuvasta nähdään myös ensimmäinen idea paviljongin julkisivusta. Torikansi on kallellaan etelään päin ja rakennusmassan on myös tarkoitus madaltua eteläpäähän mentäessä. Kattomuodosta pyritään tekemään tässä työssä ympäristöstä poikkeava, koska tarkoitus on tuottaa uusia, vaihtoehtoisia näkökulmia torin arkkitehtuuriin. Torin hirstoriassa on esimerkkejä purjekankaisista harjakattoisista myyntikojuista, jotka ovat olleet sijoitettuina hyvin lähekkäin. Symmetrisesti toistuva kattoharja on

kuitenkin melko tylsä. Harjojen yhdistäminen torin historiasta peräisin olevaan diagonaali- ja kolmioaiheeseen tuntui luontevalta, joten taitteisuus perustuu näiden kahden elementin kombinaatioon. Ohjauspalaverissa rohkaistiin tekemään kattomuotoon jyrkempiä muotoja, jolloin rakennuksen julkisivun ilmeestä muotoutuisi mielenkiintoisempi ja taitteet korkostuisivat paremmin. Palautetta tuli myös ulkonevista sisäänkäynneistä, jotka vaikuttavat irrallisilta. Seuraavassa vaiheessa sisäänkäynnit muutetaan sisäänvedetyiksi, jolloin julkisivusta tulee yhtenäisemmän näköinen.

Kuva 34. Alapohjan porrastus (Taskinen 2019-03-08)

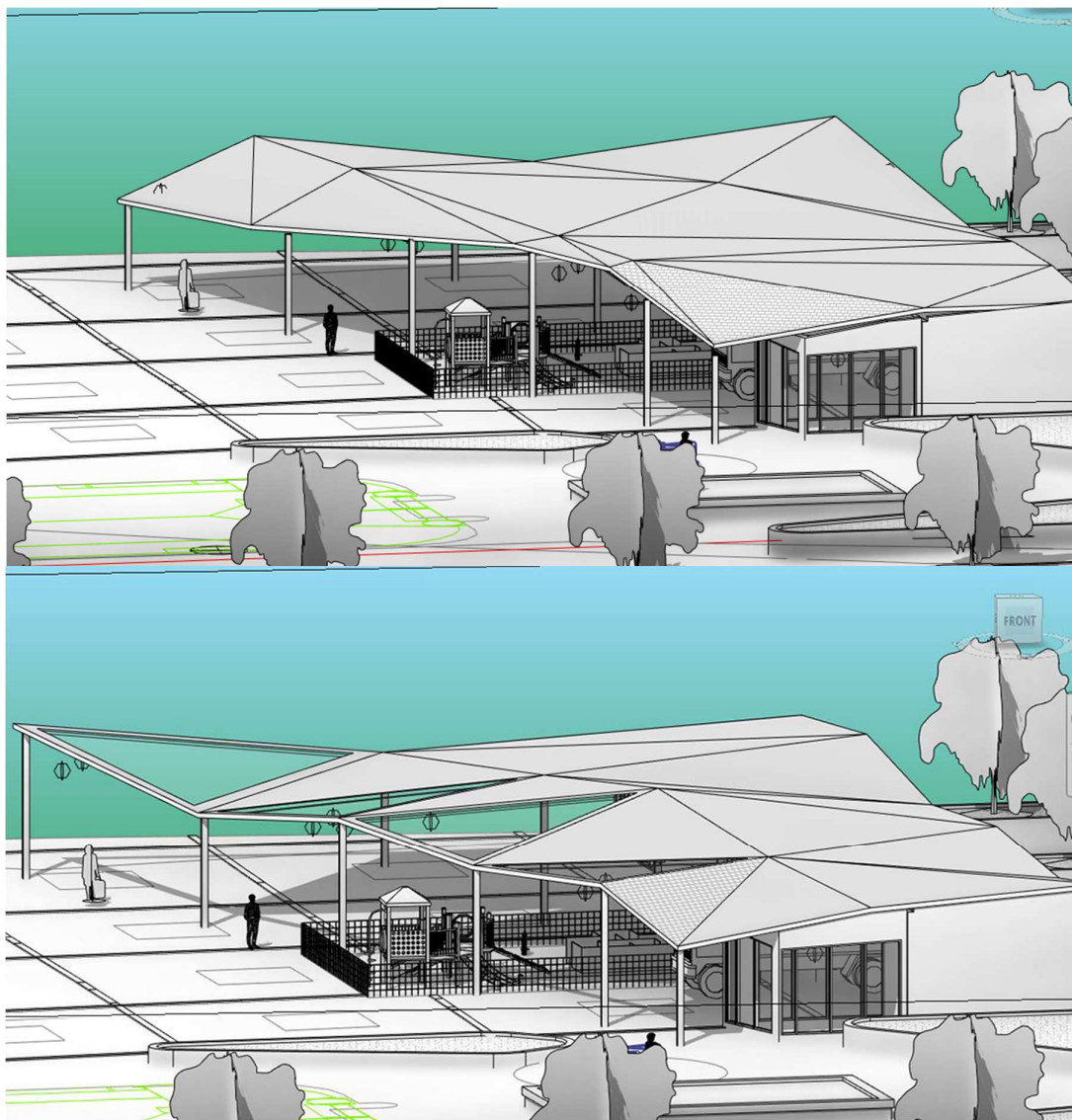
4.3.5 Paviljongin materiaalit

Materiaalivalinnoista luontevimmat ovat lasi ja teräs, koska torilla olevissa porrashuoneissa on käytetty kyseisiä materiaaleja. Näiden lisäksi paviljongissa päätettiin käyttää myös puuta pehmentämään kokonaisuutta ja luomaan viihtyisyyttä etenkin eteläpään oleskelutilaan. Tilaaja-organisaatiolta saatujen kommenttien perusteella puu saattaa olla haasteellinen materiaali sen huoltotarpeen vuoksi, mutta puulajin valinnalla on huollettavuuden kannalta suuri merkitys. Työssä päätettiin käyttää lehtikuusta, joka kestää hyvin vaihtelevia olosuhteita ja vanhenee arvokkaasti. Puuta käytetään paviljongin eteläpään umpinaisissa seinissä sekä uuden osan lasiseiniä kehystävissä osissa. Tilaaja toivoi jossain kohdassa rakennusta käytettäväksi referensseissä ollutta Assadi + Pulidon käyttämää rei'itettyä peltiä tai teräslevyä. Myös uudistetulla Kauppakadun kävelykadulla on käytetty lähes samanlaista aihetta. Tämän vuoksi rakennuksen sokkeli, sisäänkäynnit ja osa Haapaniemenkadun puoleisesta seinästä päätettiin verhoilla rei'itettyllä pellillä. Pimeän aikaan rei'itettyyn pintaan muodostuu valojen avulla mielenkiintoinen valojen ja varjojen leikki. Taitteinen vesikate tehdään teräksestä, koska se on kestävä ja huoltovapaa materiaali. Runkorakenteet toteutetaan teräsrakenteisina pilari-palkki-järjestelmällä, jossa teräksiset ristikkopalkit kannatetaan teräspilareilla. Rakenteiden suunnittelussa ja torikannen kantavuuteen liittyvissä seikoissa tulisi konsultoida rakennesuunnittelijaa. Tämä työ perustuu kuitenkin arkkitehtonisen idean esittämiseen, joten rakennesuunnittelijaa ei käytetä.

4.3.6 Katoksen materiaalit ja arkkitehtuuri

Katoksen vesikate on samaa materiaalia kuin paviljongissakin. Rei'itettyä peltiä käytetään olevan porrashuoneen pitkillä sivuilla luomaan rakennukselle päivitettyä ilmettä. Katto kannatellaan teräspilareilla ja palkisto muodostaa tulevan kattomuodon ehdoilla toteutettavan verkkomaisen rakenteen, joka toimii katoksen alta katsottuna myös arkkitehtonisena elementtinä. Katoksen kohdalla arkkitehtuuri syntyy siis rakenteista. Katteen alapinnan väritys tehdään vaaleaksi, mikä luo kontrastia sekä korostaa tummia pilareita ja palkkeja. Eteläpään olevat seinät verhotaan samalla puumateriaalilla kuin paviljongissa. Puu sopii eteläpään puistomaiseen oleskelualueeseen, koska se luo pehmeän, kodikkaan ja lämpimän tunnelman. Gallerian osalta seinä tehdään julkisivulasista ja sokkeli verhotaan rei'itettyllä pellillä.

Gallerian näyttelyt palvelevat myös kauppahallin edessä oleskelevia ihmisiä ja yhdistävät osaltaan suunnitellun rakennuksen kauppahallin edustan oleskelualueeseen. Paviljongissa kattomuodon taitteet kulkivat läpi kattolapteen yhtenäisenä, joten katoksen osalla päätettiin jakaa katto pienempiin lohkoihin (kuva 35). Kolmio tuntui luontevalta geometrialta, koska se mahdollistaa paljon erilaisia variaatioita taitteisuudelle. Kolmioiden kärkipisteiden korkoasemaa muuttamalla katoksen ilmettä saadaan nopeasti muutettua. Ylemmässä kuvassa kate muodostaa suojaavan lipan katoksen luoteiskulmaan. Toisaalta lippa luo aiemmin kuvattua näköestettä torilta kauppahallille ja lyseolle päin. Kyseinen nurkka on myös rakennuksen alueella korkein kohta torissa, joten luontevampaa olisi nostaa rakennusta tässä kohdassa. Alemmassa kuvassa kolmioiden geometriaa on yksikertaistettu, mikä vähentää sekavuutta ja helpottaa katoksen palkkien sommittelua. Myös valoaukkoja on lisätty. Palkkeja ei ole vielä mallinnettu, joten kattorakenne näyttää epärealistisen ohuelta ja valoaukot suhteetoman isoilta. Vaikka katoksessa ei olekaan varsinaista portaalia, luoteiskulman nostettu katto toimii eräänlaisena sisäänkäyntinä, joka on havaittavissa eri puolilta toria.

Kuva 35. Katoksen kattomuotoja (Taskinen 2019-03-13)

4.3.7 Luonnosesitys

Luonnoksista laadittiin PDF-esitys (liite 1), joka lähetettiin tilaajalle kommentoitavaksi. Ajatuksena oli, että jos opinnäytetyön aikataulu mahdollistaa, voidaan vielä tässä vaiheessa tehdä suunnitelmiin tarkennuksia. Seminaariesitys järjestettiin kuitenkin jo huhtikuun alussa, joten työtä oli jatkettava eteenpäin kohti lopullisia suunnitelmia ja ohjauspalaverissa päätettiin, että mahdolliset muutosehdotukset kirjataan raporttiin huomautuksina.

4.3.8 Paviljongin suunnitelman tarkennus

Katon taitteet tarkennettiin ja taitteisuudelle haettiin linjaa, joka yhdistää kattolinjan kaupungintalon kattomuodon kanssa kauppahallin länsipäädystä katsottaessa (kuva 36). Paviljonkiin mallinnettiin ristikkopalkit ja tarvittavat pilarit. Paviljongin jänneväli on paikoin niin pitkä, että ristikkopalkkien tu-

eksi jouduttiin lisäämään pilareita myös rakennuksen keskelle. Pilarit pyrittiin sijoittamaan kiinni kiinteiden kojujen seiniin, jolloin ne eivät ole esteenä kulkuväylillä. Julkisivulasien profiileja tarkennettiin siten että ne juuri ja juri peittävät rakennusta kehänä kiertävän palkiston ja avaavat tiloja maksimaalisesti ulos torille. Myyntikojujen materiaaliksi valittiin puu, koska se pehmentää lasin ja teräksen luomaa vaikutelmaa. Lisäksi puupintoja on helppo sävyttää ja luoda näin lisäilmettä muuten väritykseltään tylsähköön ympäristöön. Näyttämö erotettiin oleskelualueesta omaksi tilakseen korottamalla sitä suhteessa ympäristöön. Tässä vaiheessa ummistettuun läpikulkuun suunniteltiin geneerisiä tiloja, jotka voivat olla toiminnoiltaan esim. wc- tiloja tai varastoja. Aiemmassa luonnoksessa esitetty vinosuunnikkaan muotoinen terassi päätettiin muuttaa ohjauspalaverin jälkeen geometrialtaan organaisemmaksi. Organainen muoto ja esim. keinonurmi pintana luovat viihtyisän tunnelman. Keinonurmea on käytetty aiemmin esim. kauppakadulla terassien päällysteenä.

Kuva 36. Paviljongin lopullinen kattomuoto (Taskinen 2019-03-20)

4.3.9 Katoksen suunnitelman tarkennus

Katokseen katto lohkottiin säännöllisemmiksi kolmioiksi ja nurkkapisteiden korkoasemia muutettiin enstistä rohekammin vaihteleviksi. Samalla valoaukkoja pienennettiin ja samalla lisättiin. Katetta tukevat palkit mallinnettiin seittimäiseen muotoon valittujen keskipisteiden ympärille, jolloin rakenteesta muodostuukin koristeellinen elementti (Kuva 37). Katoksen luoteiskulmaa nostettiin (kuva 38) entisestään, jolloin sen portaalimaisuus korostuu ja näkemäeste torin itälaidalta kauppahallille vähenee. Huoltoajokäytävän korkeus säädettiin oikeaksi, jotta alkuperäinen huoltoväylää voisivat käyttää myös korkeat ajoneuvot.

Kuva 37. Katoksen rakenteet (Taskinen 2019-03-29)

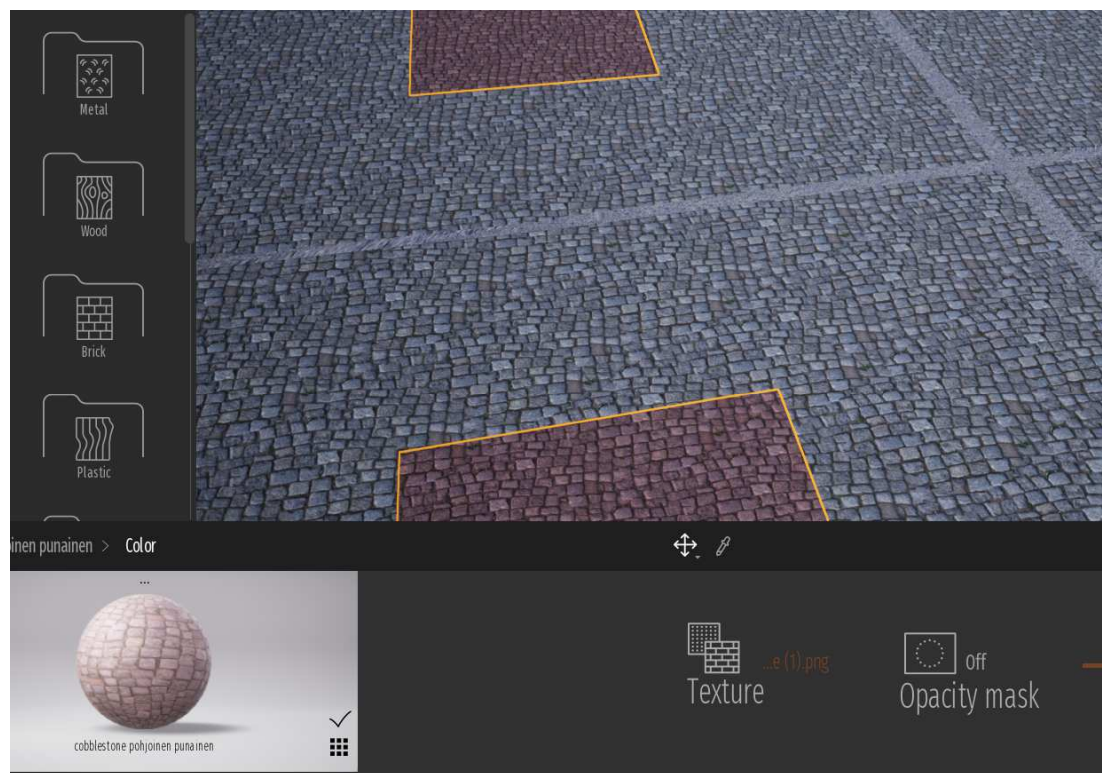

Kuva 38 (Katoksen luoteiskulma Taskinen 2019-03-30)

5 VISUALISOINTI

Visualisoinnilla on keskeinen asema työn suunnitelmien esittämisessä, koska suunnitelmia on tärkeää päästä arvioimaan mahdollisimman monesta suunnasta. Tämän vuoksi perinteinen laadukkaiden still-kuvien renderoiminen olisi vienyt paljon aikaa ja visualisointimateriaali päätettiin tuottaa pelimoottoripohjaisella Twinmotionilla. Ohjelmassa voi määrittää itse materiaaleja ja lisätä tehtyyn malliin erilaista rekvisiittaa ja se mahdollistaa myös videoanimaatio- ja virtuaalimalliesitykset. Tässä työssä käytetty menetelmä, jossa osa arkkitehtisuunnitelmaan kuuluvista elementeistä mallinnetaan visualisointiohjelmalla on ristiriidassa tietomallintamisen periaatteiden kanssa, koska mallinnettuja asioita ei saa siirrettyä takaisin tietomalliin ja ne ovat näkyvissä ainoastaan visualisointimallissa. Koska työn on kuitenkin tarkoitus esittää suunnitelmia mahdollisimman havainnollisesti, ja koska visualisointiohjelmassa tietyt asiat on helpointa lisätä malliin, päätettiin muokkaukset tehdä visualisointimallissa.

Torin maaston materiaalit määritettiin käyttämällä pohjana Twinmotionin valmiita templateja, joiden tekstuurit korvattiin tarkoituksen mukaisilla. Twinmotion tunnistaa materiaalit niiden ID-tiedon perusteella, joka on määritetty aiemmin tietomallissa. Näin kaikkien samalla materiaalitunnisteella olevien, geometrioiden materiaalit saadaan korvattua Twinmotionissa yhdellä kerralla (kuva 39).

Kuva 39. Torin materiaalien korvaaminen uusilla (Taskinen 2019-04-02)

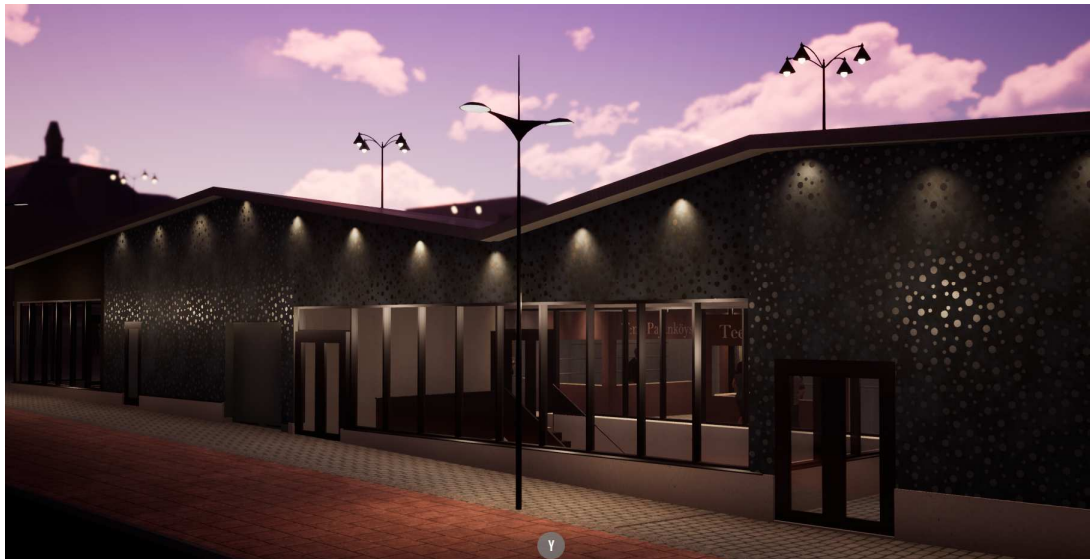
Materiaalimäärittysten jälkeen rakennukset tuotiin malliin erillisinä linkkeinä, mikä mahdollistaa rakennusten muokkaamisen tietomallissa ja uudelleen linkittämisen muista tiedostoista riippumattomana. Seuraavaksi mallia täydennettiin rekvisiitilla, kuten kasveilla, ihmisillä ja erilaisilla objekteilla. Valmiit objektit eivät vastaa täysin torilla olevia, mutta ne luovat tarpeeksi hyvän kuvan olevasta ympäristöstä ja sen toiminnoista. Torin keskusta pyrittiin kuitenkin pitämään tyhjänä, koska liiallinen määrä rekvisiittaa häiritsisi suunniteltujen rakennusten esittämistä.

Paviljongin terassi ja katoksen leikkialueen ympäristö mallinnettiin tietomallissa vain alueena, jolle määritetty materiaali tarkennettiin Twinmotionissa tekonurmeksi. Myös terassia ympäröivät istutuslaatikot ja muu rekvisiitta lisättiin työhön vasta nyt. Kuvassa (kuva 40) on nähtävissä myös rakennuksen ja torin materiaalit. Ihmisiä lisättiin riittävästi esittämään rakennuksen mittakaavaa ja toimintoja

Kuva 40. Paviljongin rekvisiitan lisääminen (Taskinen 2019-04-04)

Tilaja oli kiinnostunut eri vuoden- ja vuorokaudenaikoihin sijoittuvista visualisoinneista, joten malliin lisättiin myös valonlähteitä ilta- ja yövisualisointeja varten. Sekä katokseen että paviljonkiin tehtiin reikäpeltimateriaali, jota saadaan korostettua valoilla (kuva 41). Molempiin rakennuksiin luotiin elävä tunnelma lisäämällä ihmisiä erilaisten toimintojen pariin. Näin saatiin havainnollisesti esitettyä mitä rakennusten ja niiden lähistöjen toimintoja. Lopuksi visualisointimalliin luotiin useita kameranäkymiä, joihin määritettiin eri vuorokauden ja vuodenaikoja sekä keliolosuhteita ja näkymät renderoitiin havainnekuviksi (liite X). Kahdesta kuvasta tehtiin kuvaistutus valokuvaan. Seuraavaksi määritettiin kamerapolkuja, joiden perusteella luotiin esittelyvideo ja lopuksi tuotettiin virtuaalimalli, jonka tilaja myös saa käyttöönsä. Virtuaalimallia voi käyttää normaalisti tietokoneen käyttöliittymässä tai virtuaalilasien välityksellä.

Kuva 41. Valonlähteet ja reikäpelti (Taskinen 2019-04-04)

6 YHTEENVETO

Opinnäytetyön aihe oli kiinnostava, koska tori on niin keskeisessä asemassa Kuopion kaupunkikuvassa ja kuopiolaisten keskuudessa se herättää paljon tunteita. Tori on muuttanut muotoaan merkittävästi sen historian alkua ajoista, jolloin siellä vallitsivat diagonaalit kulkulinjat, joiden ulkopuolelle myyntitoiminnot sijoituivat. 1990-luvun aikana näistä perinteistä kuitenkin osittain luovuttiin, kun kaupankäynti keskitettiin torin idästä länteen halkaisevan kauppakäytävän varteen. Käytävä helpotti Sokoksen ja silloisen Anttilan välistä liikennettä, mutta toisaalta luontaiset kulmittain kulkevat linjat kärsivät tästä. Kauppakäytävän eteläpuolelle, porrashuoneiden edustalle on muodostunut osin toimimattomia katvealueita, joiden funktionaalisuuden parantamista toria osittain kattamalla tässä työssä tutkittiin. Pyrkimyksenä oli lisätä kyseisten alueiden vetovoimaa, jolloin ihmiset mahdollisesti hakeutuisivat kauppakäytävän lisäksi myös näille alueille.

Työn tuloksena syntyi kaksi toimintoiltaan ja rakenteiltaan erilaista rakennusta, joista laadittiin luonnospiirustukset, havainnekuvia, videoanimaatio ja virtuaalimalli. Tilaajana toimineen Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyöry Ry:n mukaan juuri videoanimaatio ja virtuaalimalli tekevät valmiista suunnitelmasta helposti lähestyttävän ja ymmärrettävän. Lähtöaineistoista ja työn tuloksista voidaan päätellä, että tori kaipaa muutosta. Työssä suunnitellut, tilaajan toiveet huomioon ottavat rakennukset toisivat kaivattua uudistusta sekä toiminnallisuuden että viihtyvyyden kannalta. Työn tulokset ovat opinnäytetyön tekijän näkemyksiä, jotka perustuvat lähtöaineistoihin ja toimivat yhtenä esimerkkinä mahdollisista muutoksista. Konkreettinen esimerkki on kuitenkin hyvä avaamaan keskustelua myös kaupungin suuntaan ja edesauttaa näin osaltaan tilaajan pyrkimyksiä torikeskustan kehittämisessä.

Työ eteni alusta loppuun melko hyvin syksyllä laaditun työsuunnitelman mukaan. Aikaa jäi myös visualisoinnin viimeistelyyn, koska tutkimusosa päästiin aloittamaan jo syksyllä. Tilaajaorganisaation

toiveet olivat selkeitä ja ne saatiin melko hyvin sisällytettyä suunnitelmiin. Jälkeenpäin mietittynä viheralueita olisi voinut suunnitella rohkeammin ja enemmän. Näin alueen puistomaisuutta ja viihtyvyyttä olisi saatu entisestään korostettua. Toisaalta suunnittelun lähtötietojen perusteella alue halutaan säilyttää aukiona, jota istutusalue ei tue. Paviljongin ummistettuun kulkuväylään olisi voinut suunnitella vaihtoehtoisia funktioita, kuten lisää oleskelualueita tai myyntipisteen, joka avautuisi oleskelualueelle. Myös julkisivulaseista olisi voinut tehdä laajemmin avautuvat, jolloin tori ja paviljongi olisi saatu yhdistymään paremmin kesäaikaan.

Työ onnistui kokonaisuutena hyvin, koska aloituspalaverissa asetetut tavoitteet täyttyivät ja optiona ollut virtuaalimallikin saatiin tuotettua. Ohjauspalavereita järjestettiin aina tarvittaessa, mikä auttoi luomaan uusia näkökulmia ongelmatilanteissa. Arkkitehtisuunnittelussa opinnäytetyön tekijällä oli vapaus toteuttaa omaa näkemystään melko vapaasti, mikä toisaalta vaikeutti työtä. Selkeiden rajojen puuttuminen ja moninainen lähtötietoaineisto oli haastavaa saada sovittua kahteen erilaiseen rakennukseen. Rakennusten massoittelu oli myös haastavaa, koska esim. kaavamääräykset ja rakentamistapaohje rajoittavat suunnittelua merkittävästi. Luodakseen uusia näkökulmia määräyksiä oli joiltain osin ohitettava ja pidettävä mielessä työssä esitettävien suunnitelmien funktio keskustelun avaajana. Kokonaisuuteen perusteluineen voi olla tyytyväinen.

Tulevaisuudessa tämän opinnäytetyön pohjalta voidaan tehdä jatkoprojekteja. Tilaaja oli kiinnostunut rakennusten kustannusarviosta ja torin pohjoispään kehittämissuunnitelmasta. Myös nyt tehtyyn suunnitelmaan voi tarvittaessa suunnitella tarkennettuja vaihtoehtoja. Rakennesuunnitelmat torikannelle rakennettaessa olisivat myös tarpeellisia. Tulevaisuudessa suunnitelmia voisi myös esittää hyödyntäen AR/MR- teknologiaa.

Lähteet ja tuotetut aineistot

Bmcea.com [verkkoaineisto]. [Viitattu 2019-04-19] Saatavissa: <https://www.bmcea.com/leinster-house-entrance-pavilion/376evbsxa5g1v5xmy5wnnna9iqjbg0>

DELEU, Sylvain, 2002. Serpentine Gallery Pavilion 2002 / Toyo Ito + Cecil Balmond + Arup [digikuva] archdaily.com. [Viitattu 2019-04-19] Saatavissa: <https://www.archdaily.com/344319/serpentine-gallery-pavilion-2002-toyo-ito-cecil-balmond-arup/51423db8b3fc4bae2c00004e-serpentine-gallery-pavilion-2002-toyo-ito-cecil-balmond-arup-photo>

Designboom.com [verkkoaineisto]. [Viitattu 2019-04-19] Saatavissa: <https://www.designboom.com/design/omri-revesz-street-cinema-v-a-c-foundation-soviet-period-russia-09-05-2017/>

Earth.google.com [verkkoaineisto]. [Viitattu 2018-11-17] Saatavissa: Earth.google.com

EPSTEIN, Shai, 2015. Open-Sided Shelter / Ron Shenkin Studio [digikuva] archdaily.com. [Viitattu 2019-04-19] Saatavissa: <https://www.archdaily.com/772842/open-sided-shelter-ron-shenkin-studio/55e4e863e58ece0313000168-open-sided-shelter-ron-shenkin-studio-photo>

Eschsintzel.ch [verkkoaineisto]. [Viitattu 2019-04-19]. Saatavissa: <https://www.eschsintzel.ch/en/selection/projects/flawil/?cat=contest>

HALBE, Roland, 2017. Chile Pavilion at Expo Milan 2015 / Undurraga Devés Arquitectos [digikuva] archdaily.com [Viitattu 2019-04-19] Saatavissa: <https://www.archdaily.com/892070/chile-pavilion-at-expo-milan-2015-undurraga-deves-arquitectos/5ac6e563f197cca45f0009ab-chile-pavilion-at-expo-milan-2015-undurraga-deves-arquitectos-photo>

HAWGOOD, David, 2016. Serpentine Pavilion 2016 from gallery [digikuva] geograph.com. [Viitattu 2019-04-19] Saatavissa: <https://www.geograph.org.uk/photo/5001769>

HELSINGIN KAUPUNKI 2018, *Hakaniemen kauppahallin peruskorjaus ja väistötilat*. [Viitattu 2019-01-30] Saatavissa: <https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/tontit/tilat/hakaniemen-hallin-peruskorjaus>

HOBSON, Ben 2015. Zaha Hadid´s Serpentine Gallery Pavilion [verkkoaineisto] dezeen.com. [Viitattu 2019-04-19] Saatavissa: <https://www.dezeen.com/2015/08/20/movie-serpentine-gallery-pavilion-2000-zaha-hadid-julia-peyton-jones/>

Kuopion arkkitehtuuripoliittinen ohjelma Apoli [verkkoaineisto]. [Viitattu: 2019-01-20] Saatavissa: https://www.kuopio.fi/documents/7369547/7450879/Apoli_250x210_FINAL_web.pdf/00136840-82ff-493f-a8e4-c559a522bc0d

Kuopion historia [verkkoaineisto]. [Viitattu: 2019-01-22] Saatavissa: <https://www.kuopio.fi/historia>

Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhdystys ry [verkkoaineisto]. [Viitattu: 2019-01-12] Saatavissa: <http://www.kuopiontori.fi/liike/kuopion-kaupunkikeskustan-kehittamisyhdystys-ry>

Kuopion kulttuuriympäristö – strategia ja hoito-ohjeet [verkkoaineisto]. [Viitattu: 2019-1-25] Saatavissa: <https://www.kuopio.fi/documents/7369547/7450879/Nettiympstrat.pdf/9c53d480-f50f-4be6-a281-da7d1513ee93>

LIU, Shawn 2016. Floating Pavilion [digikuva] archdaily.com. [Viitattu 2019-4-19] Saatavissa: <https://www.archdaily.com/870009/floating-pavilion-shen-ting-tseng-architects>

PAJURIUTTA, Satu. (23.1.2018). Hakaniemen halli siirtyi väistötiloihin. *Helsingin sanomat*, s. A16.

RIEKKI, Helena (2005). *Kuopion kaupungin rakennushistoria*. Oulu: Helena Rieki ja Kuopion kaupunki.

Roland zh, 2010. MFO-Park Oerlikon [digikuva] wikimedia.com. [Viitattu 2019-04-19] Saatavissa: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:MFO-Park_Oerlikon_2010-10-03_14-26-58_ShiftN.jpg

RUBENDENE, 2012. Metropol Parasol [digikuva] archdaily.com. [Viitattu 2019-4-19] Saatavissa: https://en.wikipedia.org/wiki/Metropol_Parasol#/media/File:Espacio_Parasol_Sevilla.jpg

SAIEH, Nico, 2008. XVI Chilean Architecture Biennale / Assadi + Pulido [digikuva] archdaily.com. [Viitattu 2019-4-19] Saatavissa: <https://www.archdaily.com/8380/xvi-chilean-architecture-biennale-installation-felipe-assadi>

Kuvaluettelo

Kuva 1. Kuopion tori (Leskinen 2015)	9
Kuva 2. Diagonaalit aukiot (muokattu lähteestä earth.google.com)	8
Kuva 3. Diagonaali kulkuväylä vuoden 1930 tammimarkkinoilta (Kuopion kulttuurihistoriallinen museo)	9
Kuva 4. Kulkuväylä vuoden 1969 tammimarkkinoilla (Räsänen 1969).	9
Kuva 5. Toriremonttia (kuopiontori.fi).....	11
Kuva 6. Toritoiminnot (Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhdystys Ry).....	13
Kuva 7. Kuopion torin asemakaavakartta (karttapalvelu.kuopio.fi)	14
Kuva 8. Torin rakentamistapaohje (Kuopion kaupunki)	15
Kuva 9. MFO–Park, Zurich (wikimedia.org).....	19
Kuva 10. Serpentine Pavilion 2016, BIG Group (geograph.org.uk).....	20
Kuva 11. Marketplatz Flawil (eschsintzel.ch).....	21
Kuva 12. Serpentine Pavilion 2000, Zaha Hadid	22
Kuva 13. Leinster House Welcoming and Security Pavilion, Dublin (bmcea.com).....	23
Kuva 14. Metropol Parasol (Rubendene, 2012)	24
Kuva 15. Floating Pavilion / Shen Ting Tseng architects (Liu, 2016)	25
Kuva 16. Serpentine Gallery Pavilion 2002 / Toyo Ito (Deleu, 2002).....	26
Kuva 17 Street cinema by Omri Revesz (designboom.com)	27
Kuva 18. Open–Sided Shelter / Ron Shenkin Studio (Epstein, 2015).....	28
Kuva 19. XVI Chilean Architecture Biennale / Assadi + Pulido (Saieh, 2008).....	29
Kuva 20. XVI Chilean Architecture Biennale / Assadi + Pulido (Saieh, 2008).....	30
Kuva 21. Lähtöajatuksia (Muokattu lähteestä google.earth)	31
Kuva 22. Kuvaistus (Muokattu lähteestä google.earth)	32
Kuva 23. Idealuonnos rakennusten toimimisesta valaisevana elementtinä (Taskinen 2018-10-10) ..	32
Kuva 24. Hakaniemen kauppahallin väistötilat (Taskinen 2019-01-29).....	33
Kuva 25. Myyntipaikka väistötiloissa (Taskinen 2019-01-29).....	34
Kuva 26. Sivukäytävä (Taskinen 2019-01-29).....	34
Kuva 27. Luonnospiirros pohjien muodoista (Taskinen 2019-02-08)	37
Kuva 28. Torin maastomalli ja rakennusmassat (Taskinen 2019-02-10)	38
Kuva 29 Näkemäesteet (Taskinen 2019-01-26).....	39
Kuva 30. Tarkennetut rakennusten alat (Taskinen 2019-02-15).....	40
Kuva 31. Kojujen sommittelua (Taskinen 2019-02-20).....	41
Kuva 32. Pohjapiirustuksen luonnos (Taskinen 2019-03-06).....	42
Kuva 33. Katoksen toiminnot (Taskinen 2019-03-07)	43
Kuva 34. Alapohjan porrastus (Taskinen 2019-03-08)	44
Kuva 35. Katoksen kattomuotoja (Taskinen 2019-03-13)	46
Kuva 36. Paviljongin lopullinen kattomuoto (Taskinen 2019-03-20).....	47
Kuva 37. Katoksen rakenteet (Taskinen 2019-03-29)	48
Kuva 38 (Katoksen luoteiskulma Taskinen 2019-03-30)	48
Kuva 39. Torin materiaalien korvaaminen uusilla (Taskinen 2019-04-02).....	49

Kuva 40. Paviljongin rekvisiitan lisääminen (Taskinen 2019-04-04)	50
Kuva 41. Valonlähteet ja reikäpelti (Taskinen 2019-04-04).....	51

LIITE 1: LUONNOSESITYS

LIITE 2: ASEMAPIIRUSTUS 1:500

LIITE 3: PAVILJONGIN POHJA- JA JULKISIVUPIIRUSTUKSET 1:200

LIITE 4: KATOKSEN POHJA- JA JULKISIVUPIIRUSTUKSET 1:200

LIITE 5: LEIKKAUSPIIRUSTUKSET 1:100

LIITE 6: HAVAINNEKUVIA

Asemapiirros 1:500

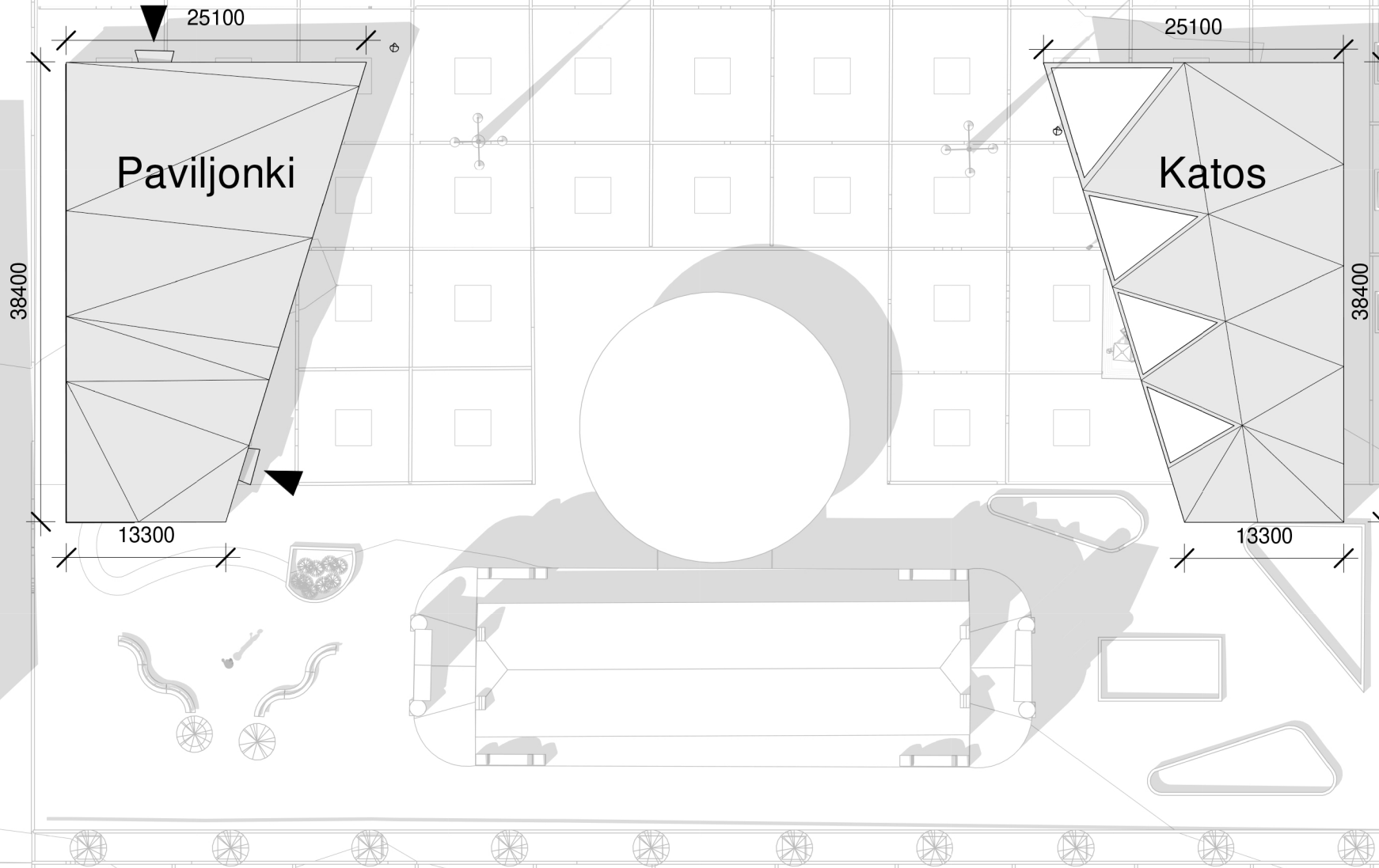
Liite 1

Haapaniemenkatu

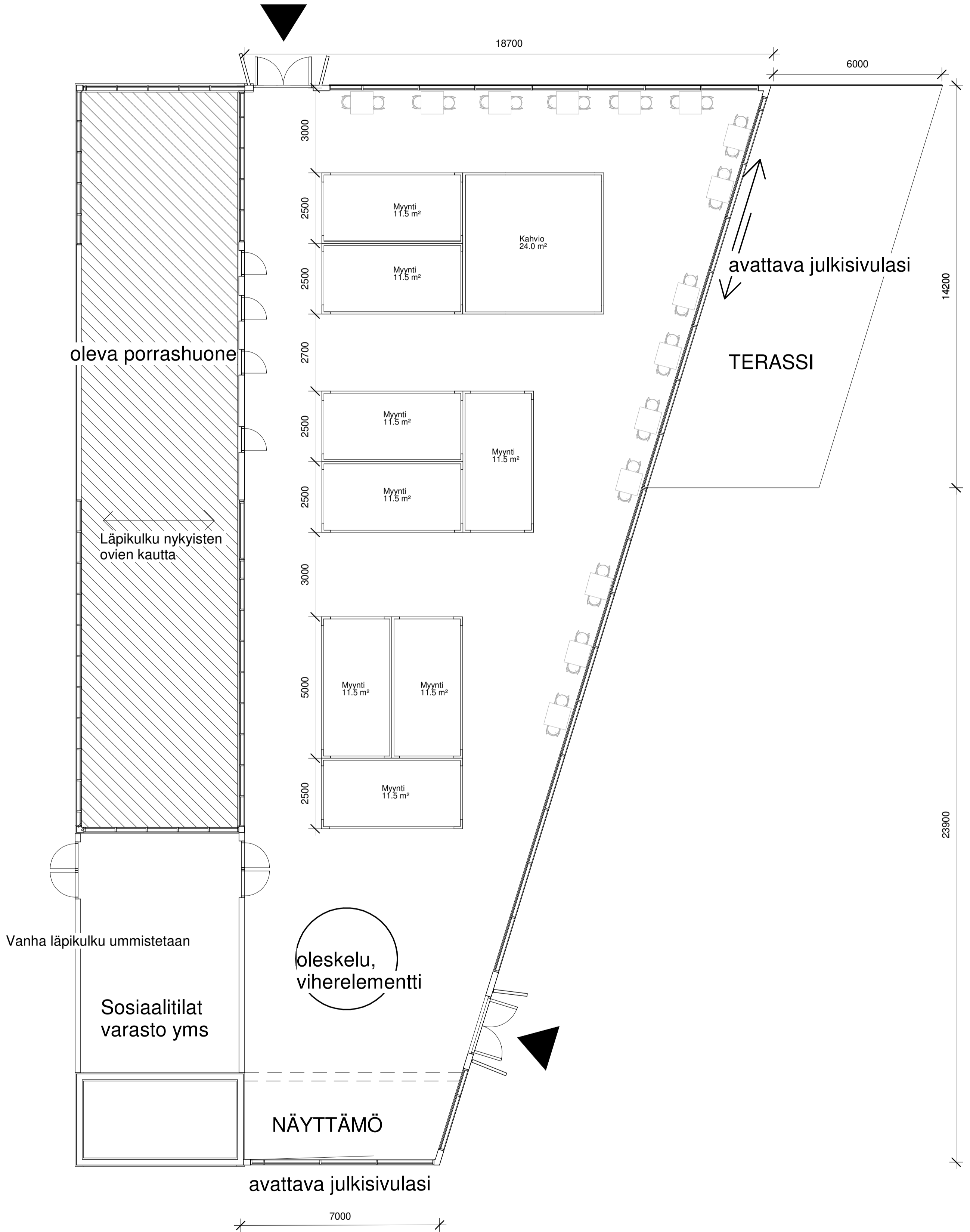
Paviljonki

Katos

Kauppakatu

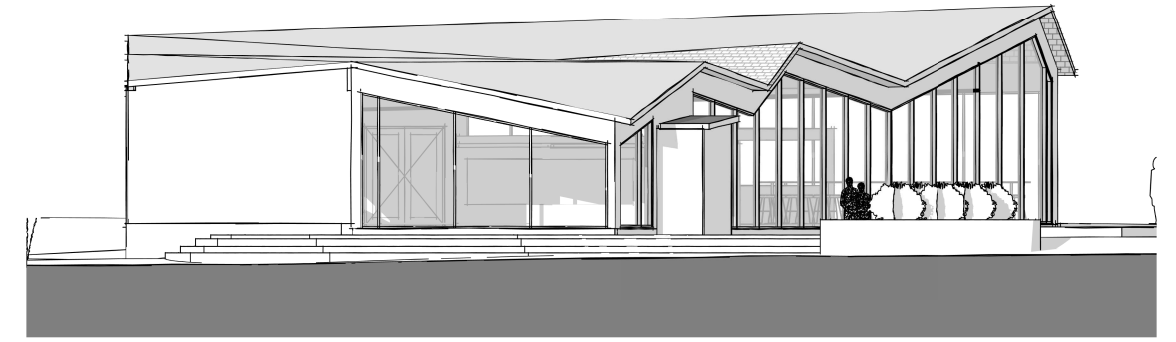
Lännen puoleinen umpinainen toripaviljonki.
Mittakaava 1:100

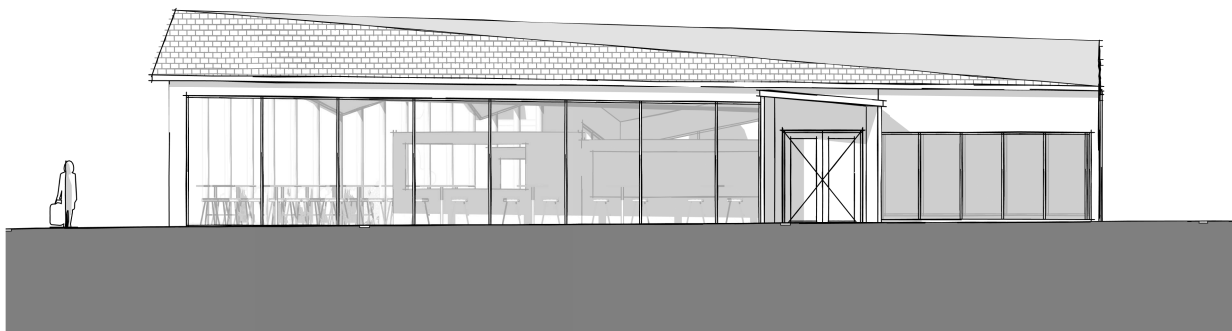
Paviljonki idästä

Paviljonki etelästä

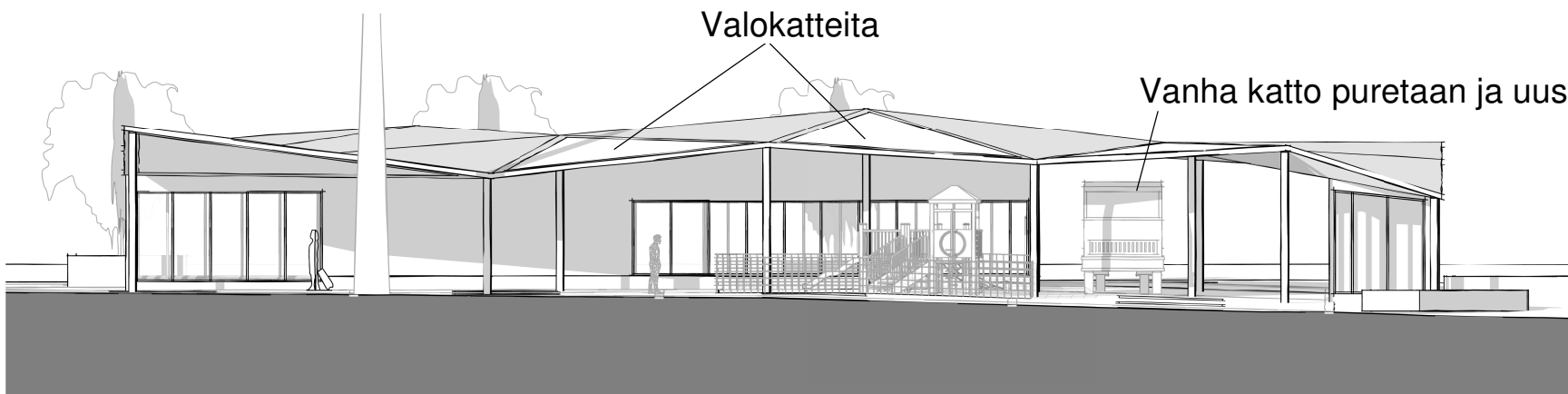
Paviljonki pohjoisesta

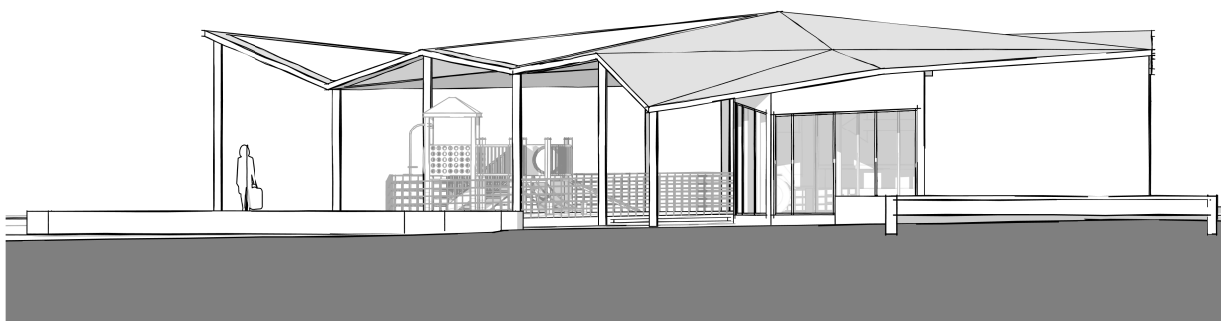
Kattomateriaaliksi jotakin vaaleaa muistuttamaan entisajan valkoisista torikojujen katteista.

Paviljonkiin puuverhousta ja metallielementtejä esim. sisäänkäynteihin

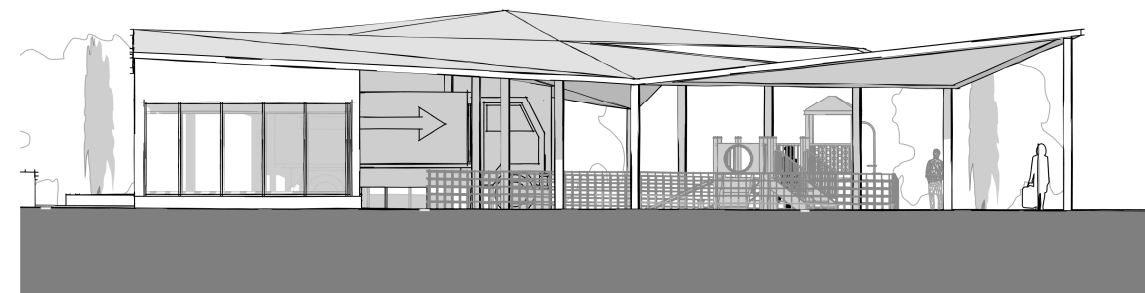
Katos lännestä

Katos etelästä

Katos pohjoisesta

Havainnekuvat ilman pintamateriaaleja

Katos torin keskeltä katsottuna

Katos kauppahallin edestä katsottuna

Katos torin kaakkoiskulmasta katsottuna

Näkymä katoksen alta

Katos valaistuna

Paviljonki valaistuna

Paviljonki valaistuna

Paviljonki edestä

Paviljonki torin keskeltä katsottuna

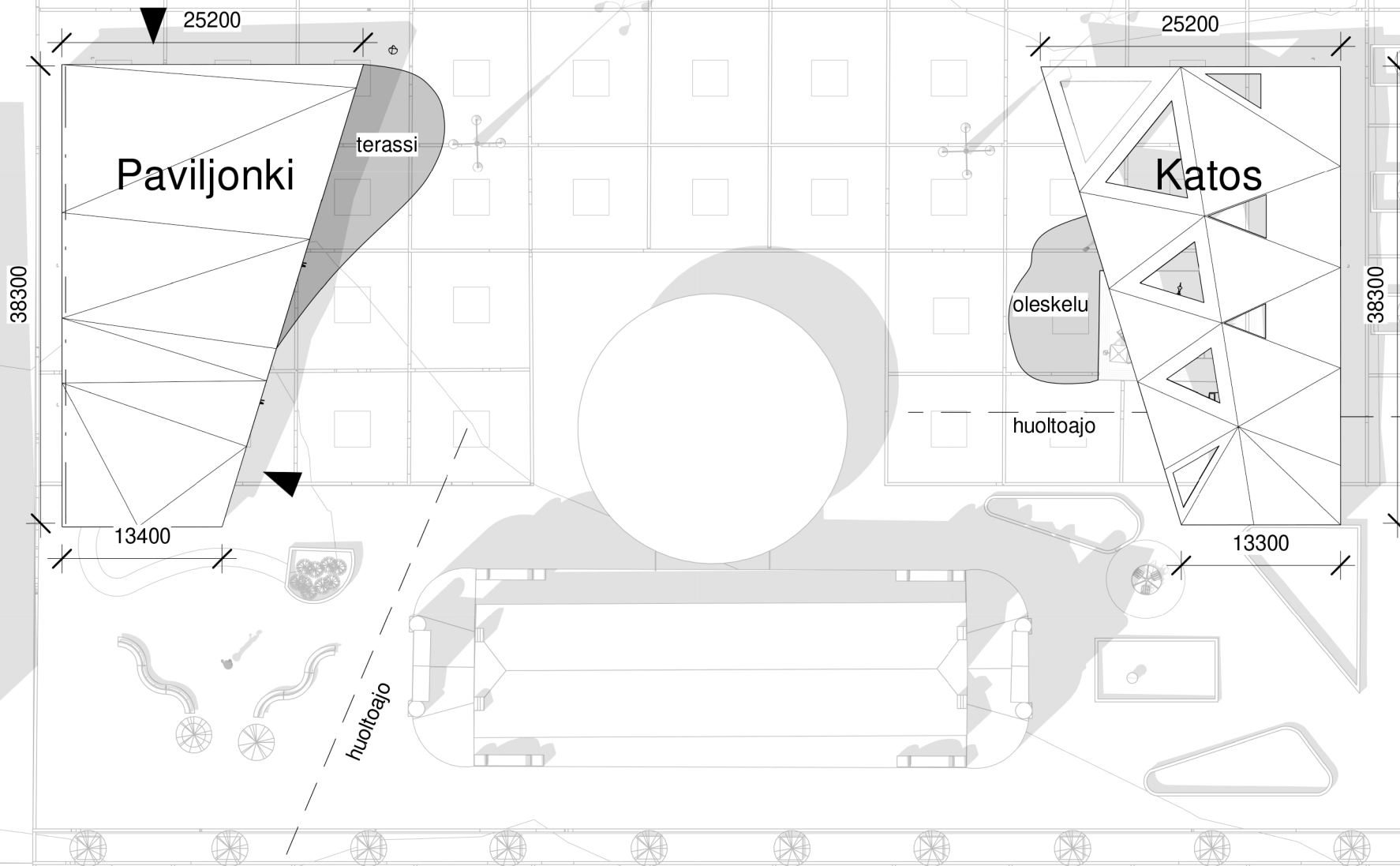

Näkymä paviljongista torin keskelle

Asemapiirros 1:500

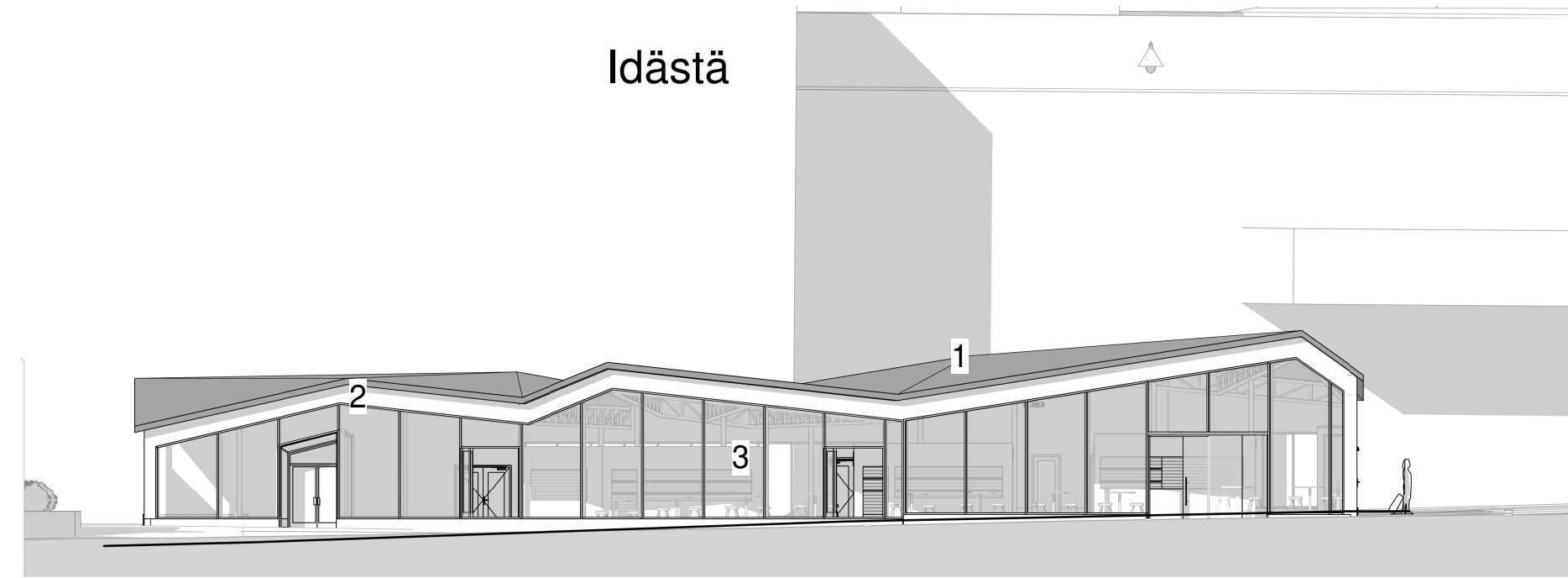
Haapaniemenkatu

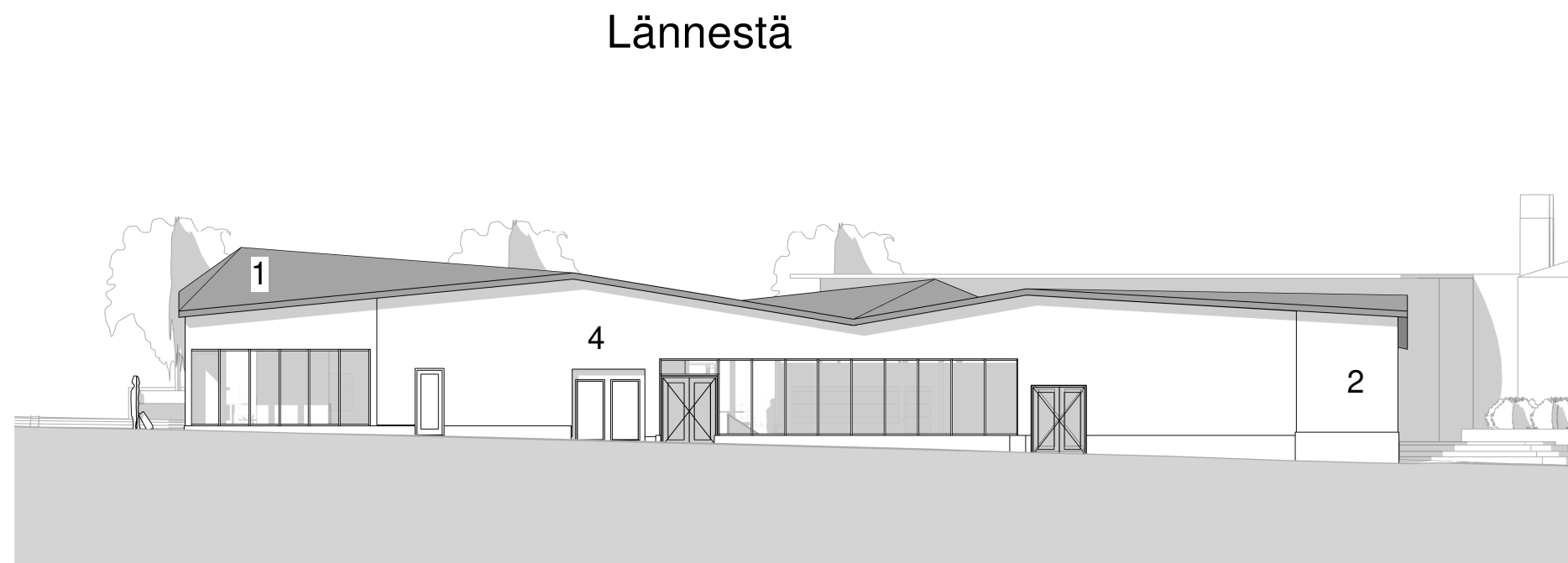
Puijonkatu

Kauppakatu

Paviljonki 1:200

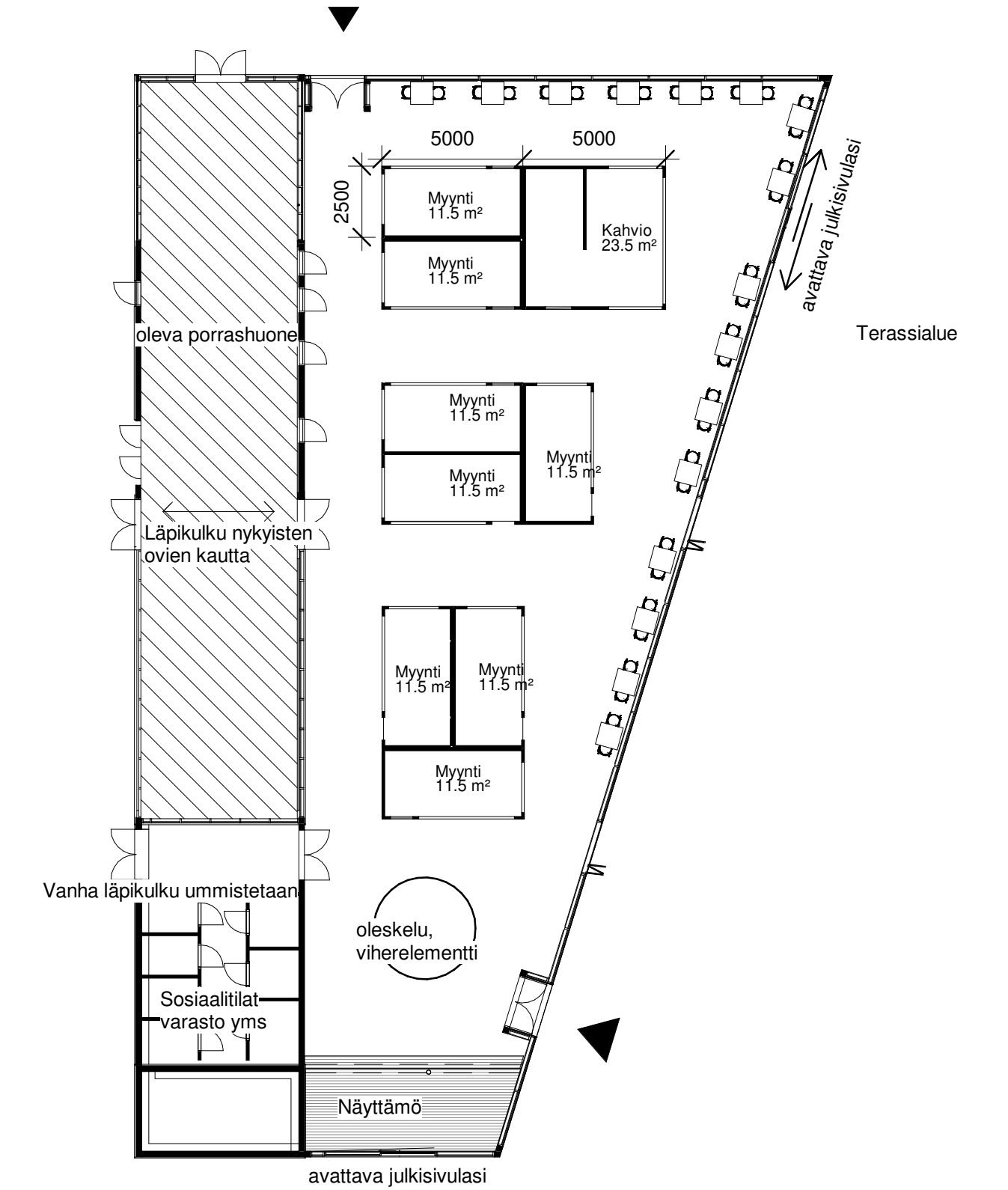
- Rakennettava ala n. 450 m²
- 8kpl myyntipisteitä
- Kahvio
- Vanhaan läpikulkuun hyötytiloja
- Näyttämö
- Terassi
- Oleskelutilaa

LIITE 3

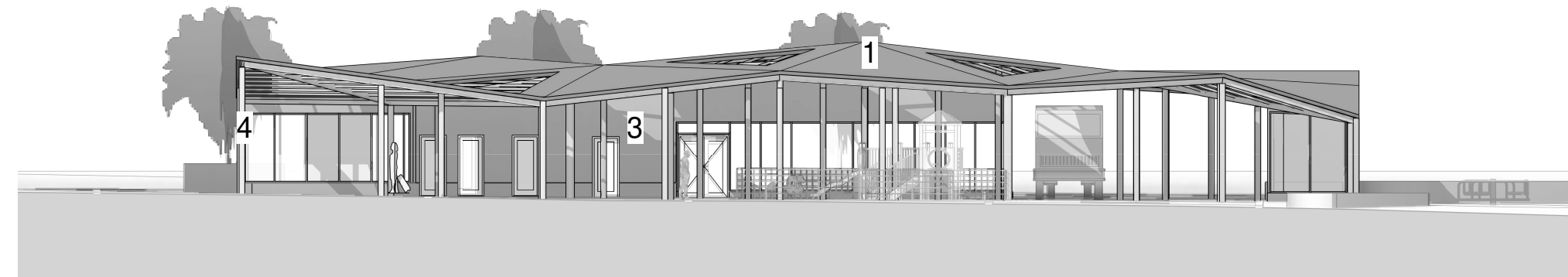
- 1. teräskate
- 2. lehtikuusi
- 3. lasijulkisivu
- 4. reikäpelti

Katos 1:200

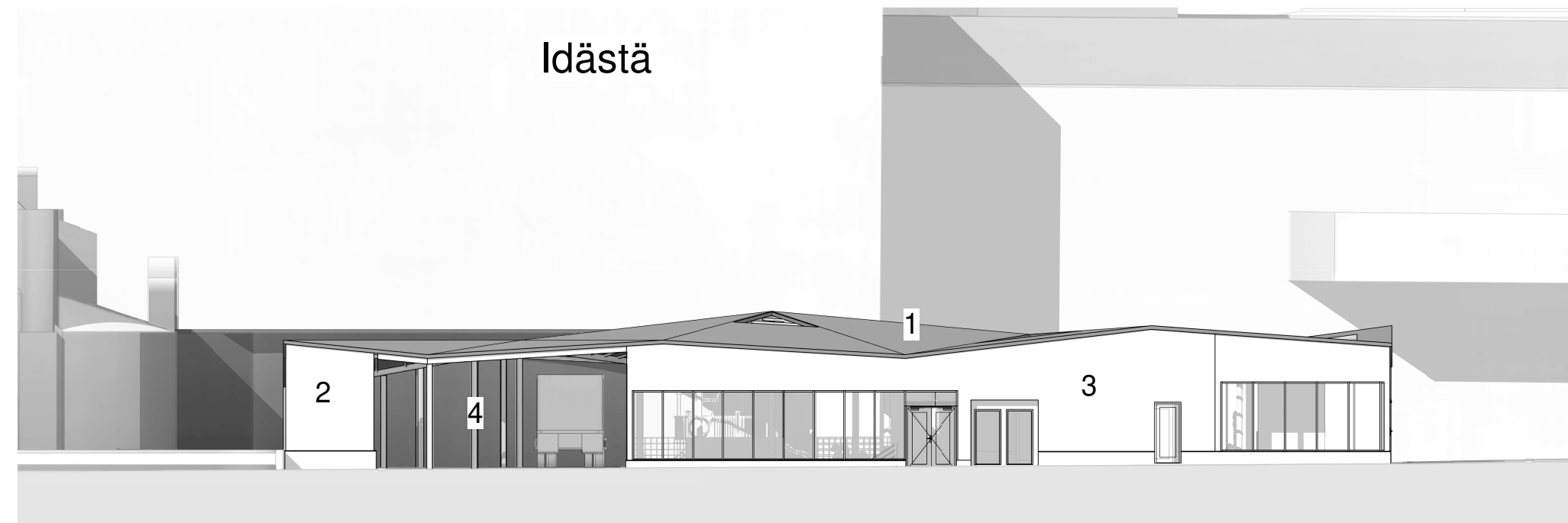
LIITE 4

Lännestä

- Vanhan kulkuaukon katon korotuksella saadaan huoltoreitti käyttöön
- Leikkialueen ympärille oleskelualue
- Väliaikainen myynti katoksen alle
- Katteeseen tehdään valoaukkoja

Idästä

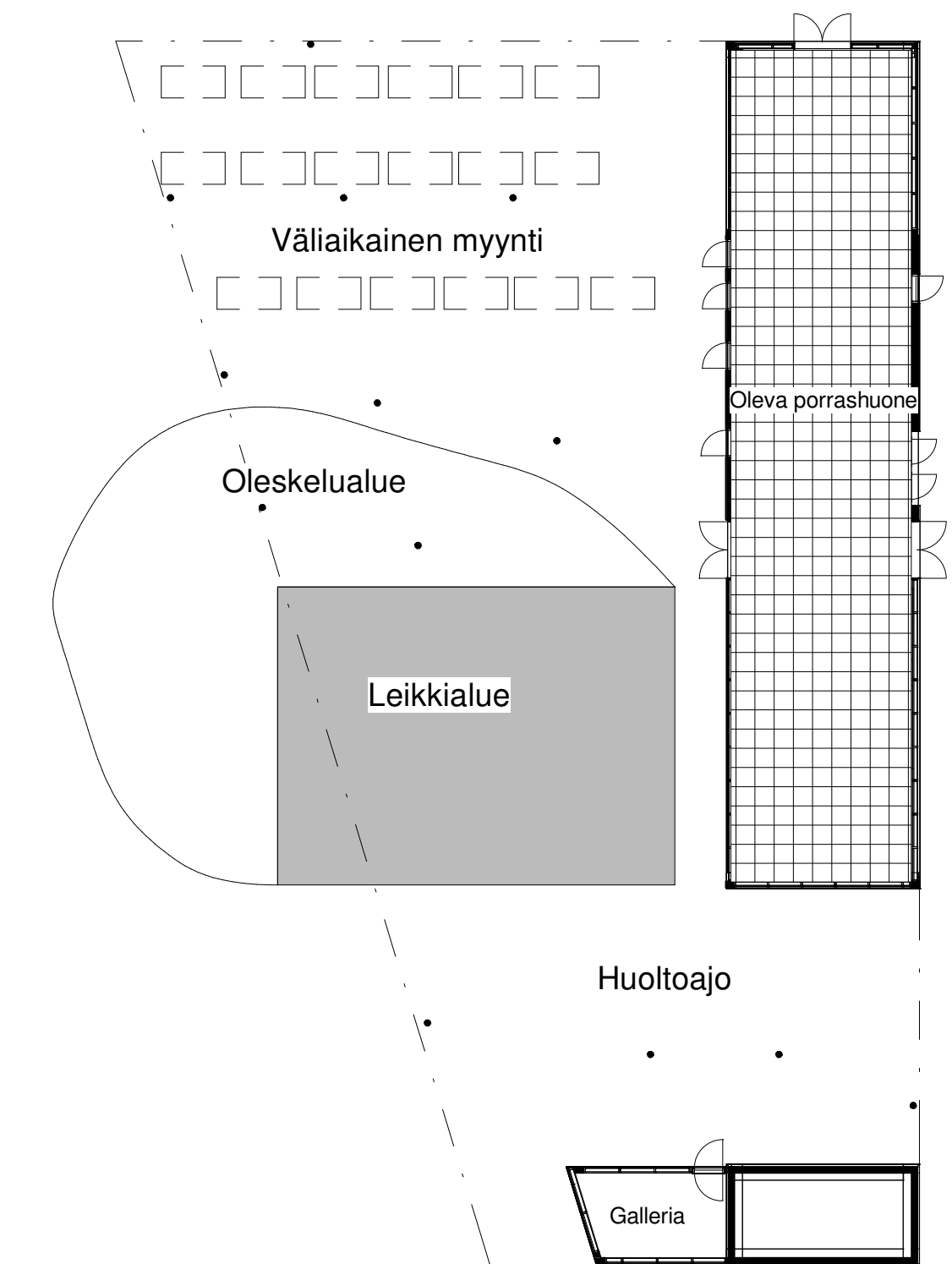
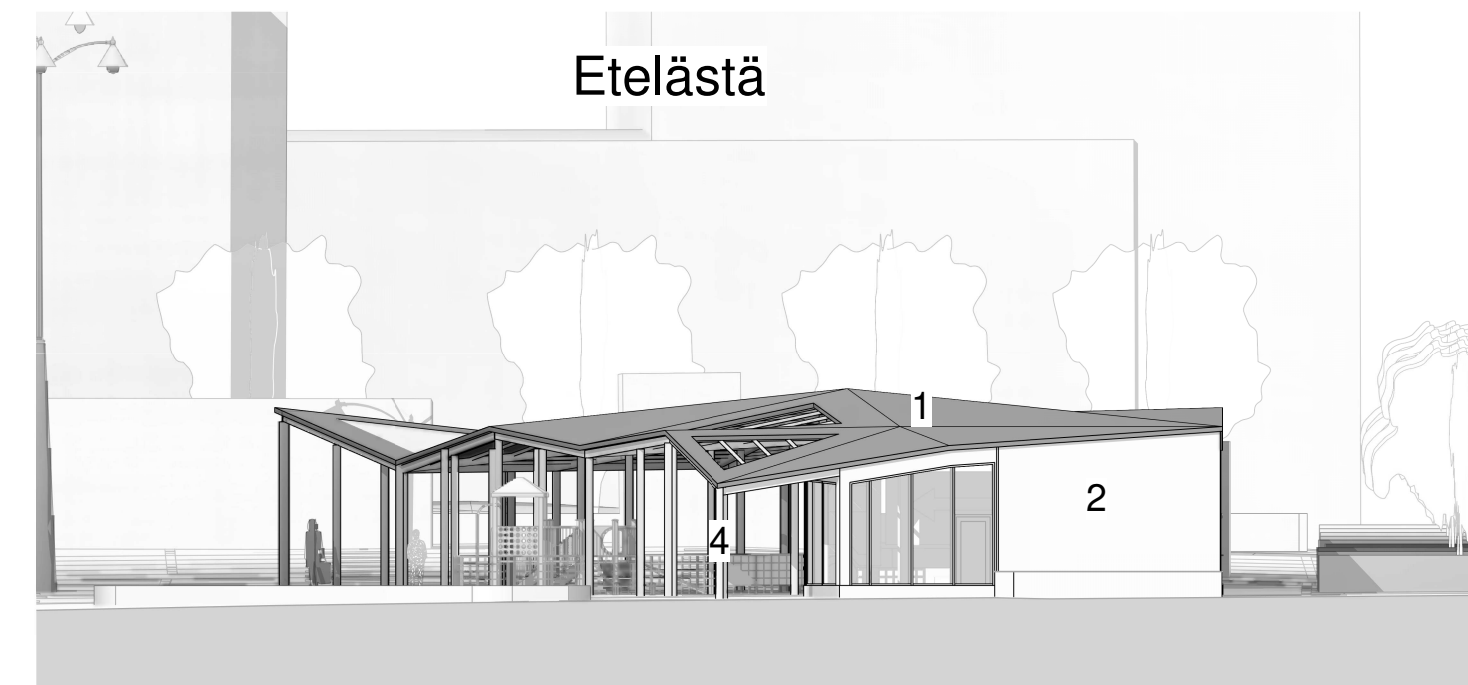

Pohjoisesta

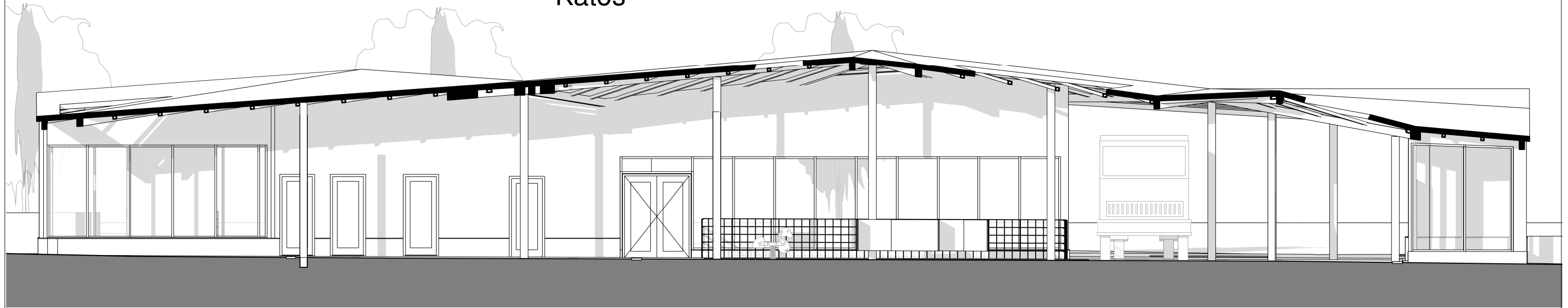

- 1. Teräskate
- 2. Lehtikuusi
- 3. Reikäpelti
- 4. Teräspilarit

Etelästä

Katos

Paviljonki

LIITE 6

Paviljonki etelästä

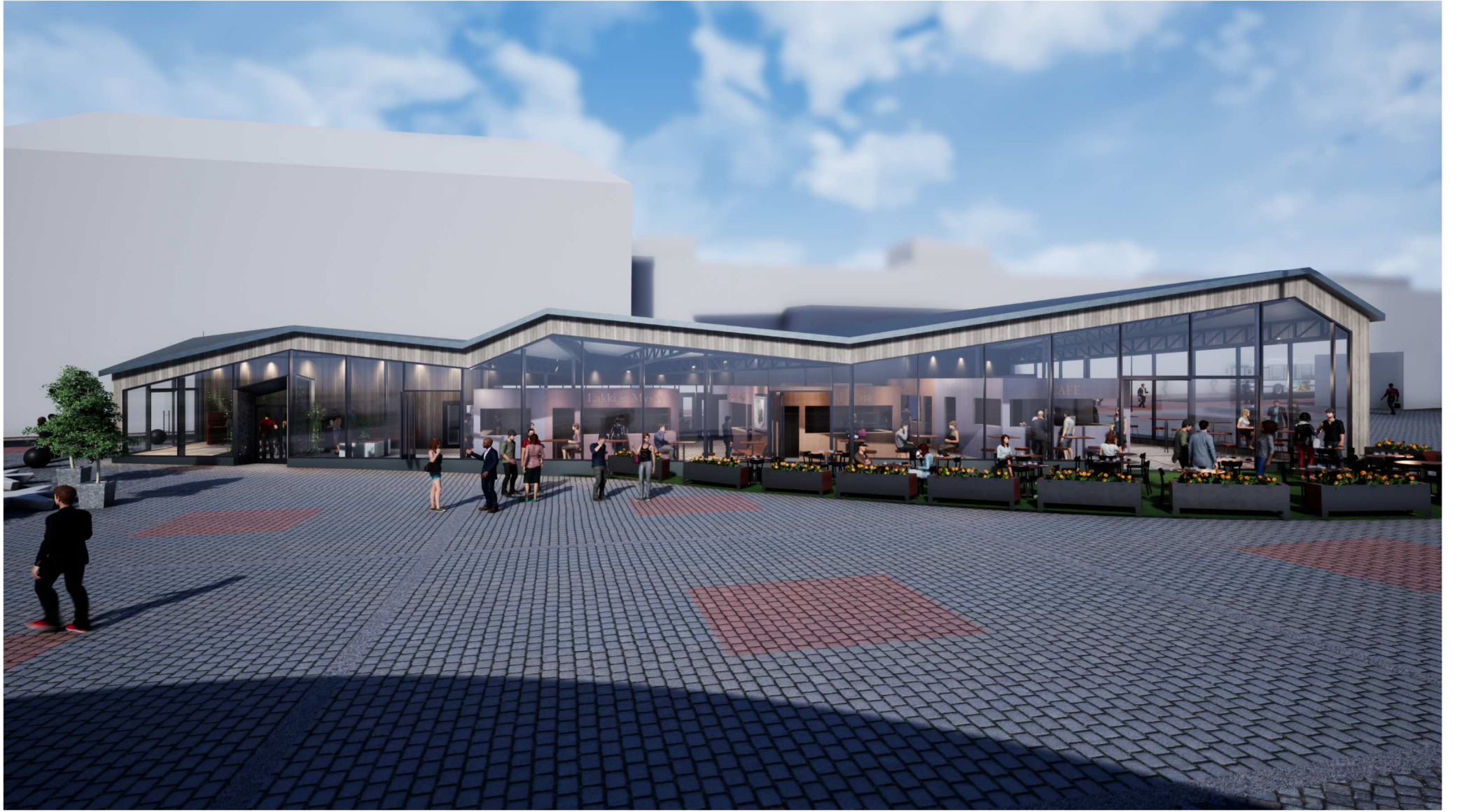
Katos lännestä

Paviljonki lounaasta

Paviljonki etelästä

Paviljonki idästä

Paviljonki koillisesta

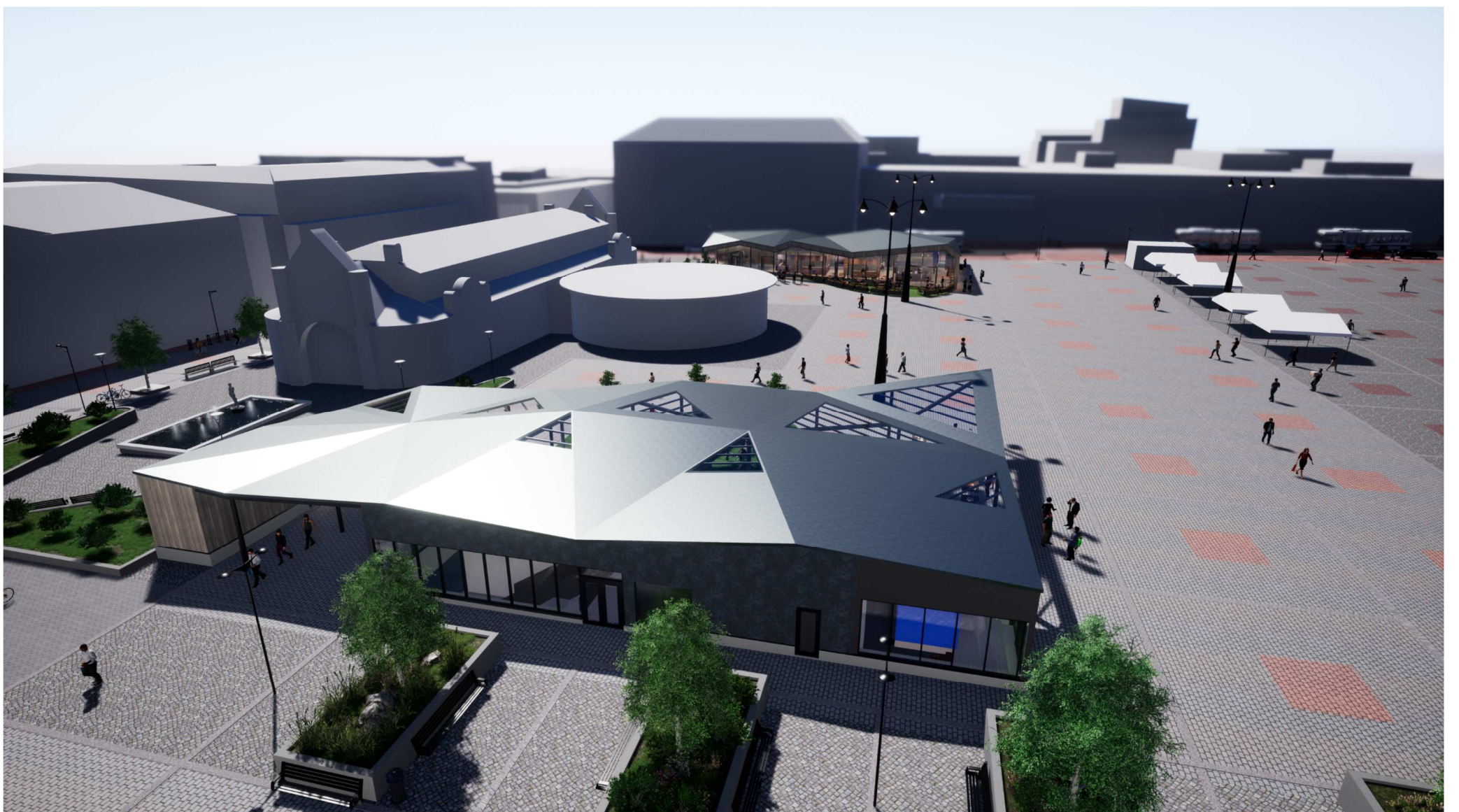
Paviljongin myyntipisteitä

Paviljongin oleskelualue ja näyttämö

Katoksen pohjoispääty

Näkymä Vihtorista